

Euroopa
Komisjon

[SUVI 2012 ▶ NR 42]

panorama

inforegio

▶ Koostöö ühtekuuluvus- poliitika raames

Selle aluspõhimõtte
rakendamise tõhustamine

- ▶ Abi majanduskriisist toibumiseks
- ▶ RegioStars tõstab esile uuenduslikke projekte
- ▶ Regionaalpoliitika edulugude tutvustamine Euroopa päeval

Regionaal-
poliitika

▶ JUHTKIRI	3
Johannes Hahn	
▶ ERIÜLEVAADE	4-7
PARTNERLUSE TUGEVDAMINE STRUKTUURIFONDIDE RAKENDAMISE KESKMES	
▶ PIIRKONDLIK HALDUS KOHALIKUL TASANDIL: AUSTRIA NÄIDE	8-9
▶ ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA ARENG 2007-2013	10-11
▶ STRUKTUURIFONDID TOETAVAD ELI TAASTUMIST MAJANDUSKRIISIST	12-15
▶ UUE PEADIREKTORI TUTVUSTUS	15
▶ REGIOSTARS'I KONKURSS TÕSTAB ESILE UUENDUSLIKKE PROJEKTE	16-17
▶ KAARDID	18-19
▶ Ühtekuuluvuspoliitika planeeritud investeeringud suutlikkuse arendamiseks ▶ Avaliku halduse tööhõive	
▶ KUIDAS VALIDA KÕIGE PAREMINI PROJEKTE KAASRAHASTAMISEKS	20-21
▶ PROJEKTID	22-25
Projektide näiteid Tšehhist, Soomest, Maltalt, Slovakiast	
▶ EUROOPA PÄEVA TÄHISTAMINE KÕIKJAL ELIS	26-29
▶ REGIONAALPOLIITIKA SELGITAMINE	30-31
▶ ETTEVÕTLUSE JA UUENDUSE TOETUS	32-33
▶ TÄIENDAV EUROOPA REGIONAALPOLIITIKA: ŠVEITSI, EMP JA NORRA TOETUSED	34-35
▶ KALENDRIKUUPÄEVAD	36

▶4

▶8

▶16

▶22

Fotod (Lk):
 Kaas: © Ivelin IVANOV
 Lk 3, 4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 21: © Euroopa Komisjon
 Lk 14: © Biocant, © Casala, © Corallia
 Lk 8: © Walter Luttenberger (www.blende16.at)
 Lk 22: © Mater Dei haigla onkoloogiakeskus
 Lk 23: © ZLKL
 Lk 24: © Varpu Heiskanen, UEF
 Lk 25: © BioScience Slovakkia
 Lk 26-29: Läti: © Eiropas Savienības dārza svētki / Bulgaaria-
 Rumeenia: © Adina ENE / Sloveenia: © Zavod Antona Martina
 Stomška / Portugali: © INALENTEJO / Kreeka: © Evi
 Panagiotakopoulou / Muud fotod: Euroopa Komisjon
 Lk 30-31: © Riiklik Arenguagentuur (Ungari) / © Regionaalarengu
 Ministeerium (Poola) / © Majandus- ja Tööhõiveministeerium (Portugal)

Käesolev ajakiri on trükitud inglise, prantsuse ja saksa keeles taaskasutatud paberile. Elektronilisel kujul on see saadaval 21 keeles aadressil http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_et.cfm

Väljaandes avaldatud vaated kuuluvad autorile ega peegelda tingimata Euroopa Komisjoni vaateid.

▶ JUHTKIRI

Johannes Hahn
Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika volinik

ELi struktuurifondide eduka kasutamise keskmeks on partnerlus kohalike osapooltega mitmel tasandil programmide koostamisel, rakendamisel ja hindamisel. Maksimaalse mõju saavutamiseks ja ELi vahendite kõige tõhusamaks kasutamiseks tuleb efektiivselt rakendada ja ühendada eri partnerite kogemused.

Komisjoni ettepanekutes ELi ühtekuuluvuspoliitika kohta aastateks 2014–2020 on sellele partnerlusprotsessile antud kõrge prioriteet ja seda tugevdatakse märkimisväärselt. Uued sätted nõuavad kõigilt liikmesriikidelt partnerluslepingu sõlmimist peamiste osapooltega, *muude hulgas* näiteks piirkondlike ja kohalike avaliku sektori asutuste, majandus- ning sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonda esindavate organitega. Selle protsessi toetamiseks arendatakse välja ka Euroopa tegevusjuhend partnerluse kohta.

Majanduskasv

ELi struktuurifondid kujutavad endast võimsat investeerimisvahendit rohkem kui 300 miljardi euroga, mis on nüüd tihedalt keskendunud majanduse elavdamise strateegiale ja Euroopa majanduse turgutamise pingutustele, töökohtade loomisele ja majandustegevuse ergutamisele kohalikul tasandil. Püüdes kindlalt olemasolevate eelarvete ja programmide piires, tehakse kasvu tõhustavaid investeeringuid, millel on otsene mõju ja pikaajaline majanduslik kasu.

Kasutada olevate rahaliste vahendite kiirem edastamine on nüüd samuti prioriteet ning mõnede liikmesriikide jaoks on rahalised vahendid ümber planeeritud, et võimaldada neil süstida ELi rahalisi vahendeid sektoritesse, kus investeeritud võidakse kiiresti ära kasutada. Mõnedes riikides reguleeritakse kaasrahastamise määra, et kiirendada ressursside kasutamist.

Teabe levitamine...

Teabe jagamine ja kommunikatsioonitegevused on regionaalpoliitika programmi juhtimise ja rakendamise lahutamatu osa. Avalikkuse teavitamine selle kohta, mida ELi struktuurifondide toel saavutatakse ning millised rahastamisvõimalused eksisteerivad, on oluline.

Meie läbi viidud uuringud näitavad kasvavat teadlikkust ELi rahastamistegevusest ja selle positiivsest mõjust piirkondlikule arengule. Nendest uuringutest selgub, kui oluline on meie põhisõnumite keskendamine päevaprobleemidele, eriti majanduskriisile, investeeringutele ja töökohtade loomisele, ja sellele, et me jätkaksime oma edulugude esiletõstmist.

Tõepoolest leidub mitmeid suurepäraseid ja uuenduslikke lähenemisviise, mis on erinevates Euroopa osades välja arendatud, ja ideede jagamine ning eeskujude on Euroopa Komisjoni RegioStars auhindade eesmärk. See tuntud sündmus, mis nüüd toimub viiendat aastat, toob esile ELi rahastamise novaatorliku kasutamise musternäited. Selleaastasel auhinna-õnnekohtajal, mis toimus 14. juunil, valiti 24 kõrge kvaliteediga finalistist seast välja viis projekti, mis pärjati erinevates kategooriates ihatud auhinnaga.

Kõik võiduprojektid on mitmekülgsed ja demonstreerivad leidlikke viise, kuidas mitmed kohalikud osapooled oskavad katsumustele vastu astuda, et tekitada nutikas, püsiv ja kaasav kasv. Need ja veel 350 projekti, mis on viie aasta jooksul esitatud, kujutavad endast heade ideede kogumit ja eeskujude, mis võib olla teistele Euroopa piirkondadele inspiratsiooniks.

▶ PARTNERLUSE TUGEVDAMINE ON STRUKTUURIFONDI RAKENDAMISE KESKMES

Komisjoni seadusandlikes ettepanekutes ELi ühtekuuluvuspoliitika kohta aastateks 2014–2020 tugevdatakse partnerluse ja mitmetasandilise valitsemisega seotud nõudeid. Need sätted nõuavad kõigilt liikmesriikidelt partnerluslepingu sõlmimist peamiste osapooltega, *muude hulgas* näiteks piirkondlike ja kohalike avaliku sektori asutuste, majandus- ning sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonda esindavate organitega. Selle protsessi toetamiseks arendatakse välja Euroopa tegevusjuhendit partnerluse kohta.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_et.cfm

Partnerluse idee pole uus ning see oli olemas juba ELi toimimise lepingus aastal 1957 seoses Euroopa Sotsiaalfondiga. 1988. aasta reformiga seati see hiljem sisse struktuurifondide üldise põhiprintsiibina.

Partnerluspõhine käsitlus tagab, et erinevate partnerite kogemused nende tegevusaladelt rakendatakse tõhusalt ja ELi vahendid, mis moodustavad kogu ELi eelarvest kolmandiku, leiavad efektiivseimat kasutust.

Ühtekuuluvuspoliitika osapoolte/partnerite osalus programme planeerimise, rakendamise ja hindamise kõigis etappides on vajalik tagamaks, et nad tunnevad ELi sekkumiste suhtes „omandiõigust” ja jagavad ühist pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks ⁽¹⁾.

Partnerlus ja mitmetasandilise valitsemise põhimõte on tihedalt seotud. See on samuti mehhanism lugupidamise tagamiseks subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete suhtes. Mitmetasandilise valitsemise põhimõte tugevdab partnerlusprintsiibi rakendamist nii vertikaalselt – piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahel, liikmesriigi valitsuse ja ELi vahel – kui ka horisontaalselt – nende erinevate tasemetel, majandus- ja sotsiaalpartnerite ning kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel.

Ebajärjekindel rakendamine

Kuigi partnerlus on üks elementidest, mis ühtekuuluvuspoliitika tõhusust märkimisväärselt edendab, osutab tagasiside sidusrühmadelt sellele, et nimetatud printsiibi rakendamine erineb liikmesriigiti ja piirkonniti märgatavalt.

Seetõttu on mõned institutsioonid ja peamised sidusrühmad palunud, et partnerluse kohta kehtestataks suunised ELi tasandil. Euroopa Parlamendi resolutsioonid on tungivalt soovitanud ⁽²⁾ komisjonil tulla välja partnerluse kokkulepitud definitsiooni ning ka suunisega. Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamused on kutsunud üles ⁽³⁾ looma head toimimistava Euroopa tasandil, samal ajal kui Regioonide Komitee on soovitanud ⁽⁴⁾ partnerluse toimimist tugevdada.

Lisaks sellele on seisukohti käsitlevad dokumendid, uurimused ja publikatsioonid mitmetelt kodanikuühiskonna organisatsioonidelt ja piirkondlike ning kohalike ametiasutuste võrgustikelt tõstatanud selle vajalikkuse.

Uued seadusandlikud ettepanekud ELi ühtekuuluvuspoliitika kohta aastateks 2014–2020 peegeldavad neid soovitusi, tugevdades partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise printsiibiga seotud nõudeid.

Euroopa tegevusjuhend partnerluse kohta

Avaldatud on Euroopa Komisjoni talituste töödokument, et aidata liikmesriikidel ettevalmistustöö ajal vormistada asjakohane partnerluslepe. Dokument kirjeldab üldjoontes ka partnerluse kohta käiva Euroopa tegevusjuhendi põhitingimusi, mis võiksid panna aluse diskussioonile sidusrühmade vahel.

Regionaalpoliitika peadirektoraadis tehtud analüüs viitas õige partnerite valiku äärmisele olulisusele. Näiteks Kreeka riikliku strateegilise raamistiku koostamise konsultatsiooniprotseduurides osales rohkem kui 60 organit – sotsiaalpartnerid, piirkonnad ja ministeeriumid.

Valiku eesmärgiks oli kõigi poliitikavaldkondade ja ühiskonnarühmade esindatus riiklikul ja piirkondlikul tasandil vastavalt riiklikus strateegilises raamistikus käsitletud temaatikale ja horisontaalsetele teemadele. Tänu samade mitmetasemeliste partnerite laiale osalusele ja ka teabevoogude läbipaistvusele välditi riikliku strateegilise raamistiku ja rakenduskavade kokkusobimatust. ▶▶

⁽¹⁾ Strateegia „Euroopa 2010”, KOM(2010) 2020, 3.3.2010.

⁽²⁾ Vt eelkõige Euroopa Parlamendi resolutsiooni valitsemistavade ja partnerlussuhete kohta riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning regionaalpoliitika projektide lähtepunktide kohta – P6_TA(2008)0492 (Beaupuy’ raport) – ja Euroopa Parlamendi resolutsiooni ELi regionaalpoliitika hea valitsemistava kohta: Euroopa Komisjoni abi- ja kontrollimenetlused – P7_TA(2010)0468 (Manescu raport).

⁽³⁾ Vt eelkõige EMSKi ettevalmistavat arvamust teemal „Kuidas edendada tõhusat partnerlust ühtekuuluvuspoliitika programmide juhtimisel, tuginedes 2007.-2013. aasta perioodi headele tavadele” (Olssoni raport).

⁽⁴⁾ Vt eelkõige Regioonide Komitee, „Valge raamat mitmetasandilise valitsemise kohta,” CONST – IV – 020, CdR 89/2009.

ÜHISSÄTETE MÄÄRUSE EELNÕU ARTIKKEL 5

(1) Liikmesriigid korraldavad partnerluslepe ja eraldi iga programmi osas partnerlussuhteid järgmiste partneritega:

(a) pädevad piirkondlikud, kohalikud, linnade ja muud avalik-õiguslikud asutused;

(b) majandus- ja sotsiaalpartnerid;

(c) muud asjaomased organisatsioonid, kes esindavad kodanikuühiskonda, keskkonnapartnereid või valitsusväliste organisatsioone, ning võrdõiglikkust ja mittediskrimineerimist edendavad organisatsioonid.

(2) Vastavalt mitmetasandilise juhtimise põhimõttele kaasavad liikmesriigid partnereid partnerluslepingute ja eduaruannete ettevalmistamisel ning programmide ettevalmistamisel, rakendamisel, järelevalvel ja hindamisel. Partnerid osalevad programmide järelevalvekomiteedes.

(3) Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 142, et koostada Euroopa tegevusjuhend, milles on sätestatud eesmärgid ja kriteeriumid partnerluspõhimõtte rakendamise toetamiseks ning teabe,

kogemuste, tulemuste ja heade tavade vahetamise edendamiseks liikmesriikide vahel.

(4) Komisjon konsulteerib ÜSRI fondide pakutava toetuse rakendamise küsimuses vähemalt kord aastas kõigi ÜSRI fondide osas organisatsioonidega, kes esindavad partnereid liidu tasandil.

Lisaks sisaldab ühissätete määrus sätteid, mis viitavad otseselt partnerlusele või on seotud selle põhimõttega järelevalve, aruandluse ja hindamise alal.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide osalus programmide väljatöötamises on väga oluline ning enamikus liikmesriikides on kodanikuühiskonna organisatsioonid riikliku strateegilise raamistiku ja rakenduskava dokumentide arendusetappi erinevate kanalite kaudu kaasatud: küsimustikud, töörühmad, avalikud arutelud, seminarid või kindlad veebisaidid.

Partnerite kaasatust kavandamisse soodustab ka erinevat tüüpi koostööplatvormide loomine, mille sihiks on tõsta teadlikkust osaluse kohta. Näiteks Austria traditsiooniline sotsiaalpartnerluse mudel kajastub Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) programmide rakendamises. Majandus- ja sotsiaalpartnerid on riikliku strateegilise raamistiku koostamisse ja järelevalvesse traditsiooniliselt kaasatud alalise organi – Austria ruumilise planeerimise konverentsi (ÖROK) – sees.

Osalus hindamises

Partnerite kaasatus hindamisprotsessi on eduspiraali viimane etapp. Näiteks Poolas on Poola ESFi korraldusasutus loonud inimkapitali kava hindamise juhtrühma, et toetada hindamise tõhustamist nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil. See koosneb asutustest ja üksusest, kes on huvitatud hindamisprotsessis osalemisest, nagu näiteks korraldusasutuse esindajad, vahendusasutused (nii tsentraalsed kui ka piirkondlikud), sotsiaalpartnerid, Riiklik Hindamisüksus ja sõltumatud hindamiseksperdid.

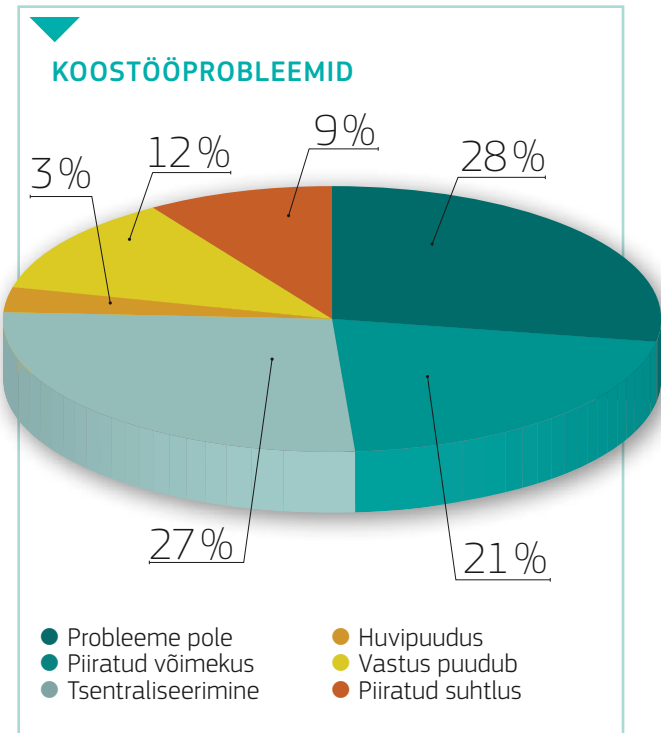
Regionaalpoliitika peadirektoraat on läbi viinud uuringu, mis puudutab kavandamisprotsessi käigus esinevaid partnerite osalusega seotud takistusi. Uuringu tulemused on esitatud tabelis.

Otsuste tegemise tsentraliseeritust mainiti ühe peamise takistusena partnerluse sujuvaks toimimiseks näiteks Portugalis, Ungaris, Maltal, Iirimaa, Slovakkias, Madalmaades, Saksamaal, Prantsusmaal ja Hispaanias.

Rumeenias, Ungaris, Eestis, Lätis ja ka suuremate kogemustega riikides, nagu näiteks Saksamaa, Prantsusmaa ja Itaalia, tõstsid ametiasutused esile kodanikuühiskonna organisatsioonide võimekuse puudumist riiklikus ja piirkondlikus majanduspoliitikas osalemiseks. Samuti mainiti vahendite puudumist, mis takistab kodanikuühiskonna organisatsioonidel aktiivseteks osalisteks saamast.

Sees osas on mõned liikmesriigid toetatud organisatsioonide haldus- ja finantssuutlikkust, lisades oma kavadesse kindlad tehnilise abi eelarveread, mis on pühendatud partnerite kaasamisele.

Näiteks Ühendkuningriigis kompenseeritakse järelevalvekomitee liikmete, kes valitakse avalikul konkursil, kulud vastavalt Wales'i valitsuse sätestatud reeglitele. Lätis pakutakse tehnilist abi partnerite professionaalse võimekuse tugevdamiseks (koolitused) ja nende osaluse soodustamiseks.

Partnerite valimine ja kaasamine

Sellistes liikmesriikides nagu Malta, Iirimaa, Madalmaad või Rootsi, on kodanikuühiskonna kaasamisel pikk ja hinnatud traditsioon, sest see pakub sõltumatuid seisukohti poliitiliste, kultuuriliste, sotsiaalsete ja keskkonnavalaste probleemide osas jne, isegi kui ettekirjutatud toimingud või seadusandlik baas on partnerite valikuks, nagu näiteks Soomes, harvaesinev.

Seega tuleb partnerite valimise ja kaasamise head tavad esile tõsta ja kasutusele võtta, et standardiseerida ühtekuuluvuspoliitika rakendamine kõigis liikmesriikides. Euroopa partnerlust puudutava tegevusjuhendi eesmärgid on miinimumnõuded ja ühtne standard.

Struktureeritud dialoog

Niinimetatud struktureeritud dialoogi eesmärgiks on parandada välist suhtlust, muuta ELi poliitika ja komisjoni töö nähtavamaks ja saavutada ühtekuuluvuspoliitika ning strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide levitamisel mitmekordistav mõju. Samuti tõstab see kodanikuühiskonna organisatsioonide tõhusust ühiste eesmärkide saavutamisel ning parandab ka osapoolte kuuluvustunnet ja tugevdab partnerlust.

Lisaks kahepoolsetele ja muudele mitteametlikele kohtumistele ning aruteludele piirkondlike ja kohalike ametiasutuste või kodanikuühiskonna organisatsioonidega korraldatakse kord aastas erinevate kodanikuühiskonna organisatsioonide ja komisjoni vahel ametlik sotsiaal- ja struktureeritud dialoog seoses hetkel kehtiva artikliga 11 ja tulevase artikliga 5.

STRUKTUREERITUD DIALOOG

Üldised eesmärgid, mille poole struktureeritud dialoog püüdleb, oma ühtekuuluvuspoliitika lähendamine kodanikule ja kriitilise massi toe saavutamine meie poliitikale. Struktureeritud dialoog on kavandatud kindlustunde ja vastastikuse usalduse kasvatamise mehhanismina, mille raames komisjon väljendab oma pühendumust mainitud organisatsioonide kuuldavõtmisele ja jääb nende ideede suhtes avatuks ja arvestavaks. Regioonipoliitika peadirektoraat korraldas 2010. ja 2011. aastal kolm ümarlauda ning 2012. aasta teises pooles korraldatakse neljas kokkusaamine.

Struktureeritud dialoog on kaasav protsess ja osalusprotsess, mis on eeskätt suunatud kodanikuühiskonna katusorganisatsioonidele Euroopa tasandil (ELi „satelliitorganisatsioonid”). Need organisatsioonid suudavad kujundada Euroopa avalikku arvamust ja võivad olla võtmeks meie poliitika edastamisel rohujuure tasandil. Nad suudavad suunata ja keskendada riikidest ning piirkondadest pärit liikmete seisukohti (alt üles) ja edastada põhisõnumeid Brüsselist rohujuure tasandile (ülalt alla), olles vahendajaks nii komisjoni kui ka organisatsiooni liikmete jaoks.

▶ PIIRKONDLIK HALDUS KOHALIKUL TASANDIL: AUSTRIA NÄIDE

Austria liitumise ajal ELiga 1995. aastal aitas Föderaal-kantselei koos liidumaadega arendada uuenduslikku ja kaasavat kohaliku regionaalhalduse struktuuri, et toetada ELi struktuurifondidega, eriti Euroopa Regionaalarengu Fondiga, sobitumise protsessi.

Kui ELi struktuurifondide rakendamise etapp lõppes, sai ELi toetussüsteem omavalitsusüksuste igapäevase asjaajamise ja kohaliku tasandi regionaalarengu osaks. Struktuur hõlmab nüüd 32 Austria piirkondlikku haldusasutust, mida riiklikul tasandil koordineerib büroo *Regional management Österreich*.

Piirkondlikud haldusasutused on arenenud hästi toimivaks struktuuriks, mis aitab piirkondadesse tuua tuhandeid projekte tasakaalustatud viisil, mis peegeldab kohaliku tasandi tegelikke vajadusi ja tagab riigi maa- ja linnapiirkondade huvide vahel õiglase tasakaalu.

Austria oli juba enne ELiga liitumist mures oma arengu tasakaalu pärast, mõeldes väiketööstuste ja rikkalike traditsioonidega asula- ning maa- ja mägiapiirkondadele, mida ähvardas unarusse jäämine. Programmi *Family Austria* kaudu pühendus riik oma regioonide arengu edendamisele.

Selle võtmeks on olnud regionaalhalduse struktuur, mis võib olla täielikult kaasav, toimides alt üles, kuid vastates siiski tsentraalse poliitika makroökonomilistele nõuetele.

Kohalik korraldus

Austria regionaalhaldus hõlmab väikseid organisatsioone, mille eesmärk on edendada kohalikku arengut, ehitada võrgustikke, tagada nõuandmis- ja toetusteenuseid ning viia kohalikul tasandil ellu projekte. Struktuur püüdleb otsese side loomise poole kohalike kogukondade ja osapooltega, kuid jääb siiski tsentraliseeritud korralduslikku raamistikku.

Enamik piirkondlikke haldusasutusi (74%) on organiseeritud eraühingute või piiratud vastutusega äriühingutena. Nende ühingute liikmed ulatuvad kohalikest omavalitsustest ettevõtete ja üksikisikuteni. Sotsiaalpartnerid – kaubanduskojad, ametiühingud, põllumajanduskojad, tööorganisatsioonid (*Arbeiterkammer*) ja kohalikud tööbürood – on kaasatud kas liikmetena või nõuandvas funktsioonis.

„Oluline osa meie tööst on hõlbustada omavalitsusesisest koostööd rohujuure tasandil.“

Praegu vastutavad piirkondlikud juhid lisaks strateegilisele planeerimisele ka projektide tegeliku rakendamise eest ja nad on pidevas kontaktide loomise ja võrgustike ülesehitamise protsessis. Suhtlusoskus ja kontaktide loomise võime on peamised edutegurid.

Kuigi piirkondlikud haldusasutused erinevad oma struktuuri ja kohalike eesmärkide poolest, seob neid ühine hõivatus ettevõtluses oma piirkonna kohalike huvide edendamisel.

Kohalik ühendus

Piirkondlike haldusasutuste võrgustikust on saanud teatud administratiivne struktuur, mis moodustab ühenduse riiklike ja piirkondlike huvide vahel. Piirkondlikud haldusasutused loovad väga efektiivse silla riikliku tasandi regionaalse planeerimise ja kohalike kogukondade vajaduste ning vahendite vahel. Neid tunnustatakse olulise uuendusena regionaalarengus ja olulise komponendina tõhusate sidemete kindlustamisel kohaliku tasandiga.

Kohalikud asutused töötavad aktiivselt, et tagada oma piirkonna edasine areng, edendades tööhõivet, põllumajandust ja tehnoloogiat ning toetades uuenduslikkust kõigis valdkondades.

Üksikute piirkondlike haldusasutuste kõige olulisemad teened, tegevused ja projektid on katseprojektide elluviimine, algatus ja arendamine, projektide seire ning ELi programmide rakendamine.

Nad saavad tegutseda üle kohaliku kogukonna piiride, rajada võrgustikke, hankida arenduseks strateegilisi investeeringuid, töötada läbi konkreetseid projektiettepanekuid ning hõlbustada, nõustada ja seirata täideviimist.

Piirkondlike haldusasutuste tegevus

1982. aastal oli Alam-Austria (*Niederösterreich*) üks esimestest liidumaadest, kes rajas piirkondliku haldusasutuse, keskendudes oma metsapiirkondadele.

Helene Mader Alam-Austria piirkondlikust haldusasutusest selgitab: „Oleme organisatsioon, mis vastutab selle eest, et piirkondlikud huvid oleksid riigi ning riiklike ja Euroopa strateegiatega kooskõlas. Oluline osa meie tööst on hõlbustada omavalitsusesisest koostööd rohujuure tasandil. Samuti parandame koostööd ümbritsevate aladega, mis kohalike omavalitsustega külgnevad.“

Tiroolis on kaheksa piirkondlikku haldusorganisatsiooni, mis tegutsevad säästva kohaliku arengu tarvis kohalike mõttekodadena ning professionaalse toetuse kaudu projektide rakendamise abilistena.

„Tirooli piirkondlikud haldusasutused on kohaliku tasandi vabatahtlikud ühendused ning nende sihiks on eesmärgistatud koostöö piirkondade, riigi, liidumaa valitsuse ja ELiga. Nad annavad meie regionaalarengule strateegilise fookuse. Nad töötavad mitmete teemadega ja kaasavad erinevaid sidus- ja sihtrühmi“, selgitab Andrea Fink Tirooli piirkondlikust haldusasutusest.

„Tähtis on see, et nad on projektide algatamise ja arendamise tihedalt kaasatud ning osalevad ELi piirkondlike toetusprogrammide rakendamisel“, lisab ta.

„Piirkondlikud haldusstruktuurid on loodud, et pakkuda tehnilist abi, nõu ja teabevahendeid. Nad pakuvad ELi programmide rakendamiseks tugistruktuure ja on ühenduseks piirkondlike tegevuste, äriühingute ja teiste piirkondlike halduskeskuste vahel“, ütleb Josef Fanning, Lungau piirkondliku haldusasutuse juhataja.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.rm-austria.at/>

▶ SIDUSUSPOLIITIKA ARENG 2007-2013

27 liikmesriigis Euroopa Regionaalarengu fondi (ERDF) ja Sidusufondi 2007.-2013. aastal ühisfinantseeritud programmide tulemusi jälginud riiklikud eksperdid on koostanud raporti⁽¹⁾ Eksperdid hindasid mitmeid asjaolusid alates üldisest majanduslikust taustast lõpetades programmide rakendamise ja saadud tulemustega. Raportist selgub, et sidususpoliitika rakendamine kiirenes 2010. aastal, kuid mõnel riigil on tekkinud küsimus, kas nad suudavad kasutada ülejäänud programmiperioodil saadaolevat raha. Sellegipoolest tehakse mitmes riigis pingutusi programmi paremini rakendamiseks, muuhulgas eraldatakse raha valdkondadesse, mis seda rohkem vajavad või kus seda kiiremini kulutada saab.

Majanduslikud piirangud

Pole üllatav, et piirangud riigi arengule kulutamisele on viimasel ajal suurenenud. See on liikmesriikide jaoks sidusprogrammide ühisfinantseerimiseks vajalike vahendite leidmise keerulisemaks muutnud. Samas on EL-i rahastamine (riigieelarvete kärpimise kontekstis) mitmetele liikmesriikidele (EL12) arenduskulutuste jaoks peaaegu ainsaks rahaallikaks muutunud.

Andmed näitavad, et eelarve puudujääkide vähendamiseks kasutatud meetmed on laiendanud lõhet piirkondade vahel. Riiklike rahaeralduste vähendamine on tõepoolest vähendanud ka arenguks nii otseselt kui ka ühisfinantseerimise kaudu saadaolevat raha. Traditsioonilisemate tegevusvaldkondadega (näiteks tekstiil) piirkonnad kannatavad jätkuvalt majanduslanguse all. Tootmisele tuginevad piirkonnad aga (kaotatud ekspordi tõttu saadud ränkadest tagasilöökidest hoolimata) sageli suutnud taastuda, kui EL-i välised turud on taastunud.

Kuigi riiklik rahastamine võib olla endisest väiksem, keskendub enamike liikmesriikide regionaalpoliitika endiselt struktuursetele probleemidele, kuid pole kohandatud ja suunatud uutele toimingutele.

Saavutused 2007. aastast alates

Programmiperioodi esimese nelja aasta vältel on toodud esile mitu olulist saavutust.

Otseselt seoses algatatud projektidega on kogu EL-is loodud hinnanguliselt peaaegu 189 000 töökohta (täisajaga töökohtadega samaväärselt arvestades).

Toetust on saanud peaaegu 24 000 uut ettevõtet ning rohkem kui 100 000 keskmise suurusega ja väikesel ettevõttel aidati investeerida ja uuendusi luua.

Toetati ligikaudu 19 000 uurimis- ja tehnoloogilise arenduse ning uuenduse projekti ning rohkem kui 6 000 äriuringute ja -koostööprojekti.

Taristu toetuste tõttu sai peaaegu 920 000 inimest juurdepääsu lairibaühendusega internetile. Ligikaudu 1,5 miljonit inimest said puhta joogiveeühenduse ja rohkem kui 3,3 miljonit kanalisatsiooni ja äravoolu.

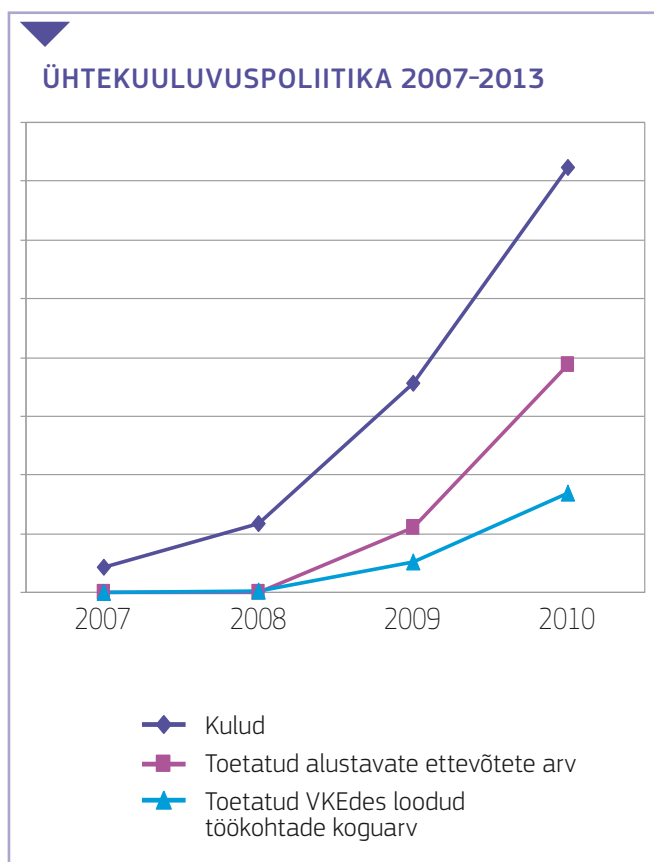
Euroopa transpordivõrku lisandus ligikaudu 280 km kiirteid ja 285 km raudteed ning teede ja raudteede uuendamisega hoiti märkimisväärselt kokku reisimisele kuluvat aega, eriti EL-i uutes liikmesriikides (EU12). Puhastati ka 800 km² hüljatud või saastatud maad.

(1) 2007-2013 sidususpoliitika tõhususe analüüsimise hindamisvõrk.

Edu 2010. aastal

2010. aastal sidususpoliitika programmide rakendamine kiirenes, kuigi mõnes riigis (eriti Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias) tekkisid märkimisväärsed viivitused. Ekspertid kahtlevad, kas mõnes riigis suudetakse ülejäänud programmiperioodil saadaolevat raha tõhusalt kasutada.

On oht, et mõnes riigis keskendutakse raha saamisele ning seetõttu kannatab toetatavate projektide kvaliteet ja tõhusus arengueesmärkide saavutamisel. Keerulist majanduslikku olukorda ja riigieelarvetele avaldatavat survet arvestades on raha võimalikult tõhus kulutamine veelgi olulisem.

Väljamaksed

ERDF-i ja Sidusufondi toetus arengukulutustele on uutes liikmesriikides (EU12) hinnanguliselt keskmiselt ligikaudu 40% riikide kapitalikulutustest aastas ülejäänud programmiperioodi vältel – toetuste maht on vahemikus 8% (Küprosel) ja 28% Sloveenias kuni ligikaudu 75% Ungaris ja Slovakkias.

Kogu EL-is tervikuna aga on 2010. aasta lõpuks eraldatud programmidele saadaolevast eelarvest ligikaudu 55% – enam kui kaks korda eelmise aasta määrast (23%) rohkem. Eraldised Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias seevastu olid palju väiksemad – vaid kolmandik saadaolevast rahast.

Nendes ja ka mõnes muus riigis on märgata viivitusi programmi rakendamisel enamikus valdkondades, mis väljendab organisatsioonilisi ja plaanimisraskusi ning probleeme ühisfinantseerimisel kriisist ja ebakindlast tulevikust tingitud ettevõtete vähese nõudmise tõttu.

Viivituste vähendamise meetmete hulgas on kulutuste ümbersuunamine valdkondadesse, kus saaks raha kiiremini kulutada (näiteks tee- ja raudtee-ehitus). Maksesüsteemid on ümber korraldatud, muutes need tõhusamaks ja lihtsustades korralduslikke asjaolusid. Töötajaid koolitatakse rohkem ja kasutatakse ka väliseid konsultante ning laene EIB-st ja mujalt, et vähendada ühisfinantseerimisega seotud probleeme.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#1

▶ STRUKTUURIFONDID TOETAVAD ELI TAASTUMIST MAJANDUSKRIISIST

Ühisfinantseerimise suurem määr viies riigis

Erilist tähelepanu pööratakse praegu erimajandustoetust saavatele liikmesriikidele (nn programmiikidele) – Kreekale, Iirimaaale, Lätile, Portugalile ja Rumeeniale.

EL-i valitsused ja Euroopa Parlament löid 2011. aasta detsembris ajutise kava, millega suurendatakse ajutiselt nende eritoetust vajavate riikide jaoks EL-i osa ühisfinantseerimisest 10 protsendini.

Seega saab nüüd EL-i vahendite üldist mahtu suurendamata ühisfinantseerida nendest riikidest neljas (Kreekas, Lätis, Portugalis ja Rumeenias) 2007-2013 aasta rahastamisperiodi vältel projekte kuni 95 % mahus.

EL-i ühisfinantseerimise kõrgeim määr Iirimaal on nüüd 60 % varasema 50 %-ga võrreldes. Ühisfinantseerimise määr suurendatakse vaid asjassepuutuvate liikmesriikide nõudmisel ja see on võimalik vaid siis, kui riik saab makromajanduslikku abi.

Euroopa majanduse elavdamise, töökohtade loomise ja majanduskasvu ergutamise strateegia osana suunatakse ümber ka EL-i struktuurifondid ja kasutatakse neid suunatud investeerimisvahenditena. Saadaolevate investeringute kiirem jagamine on samuti nüüd prioriteet. Mõne liikmesriigi jaoks on fondid ka ümberkavandatud, et suunata ressursse sektoritesse, kus saab investeringuid kiirelt kasutada. Nende toimingu eesmärk on tagada struktuurifondide praeguste eelarvete ja tegevuskavade raames kasvu edendavate investeringute tegemine, millel oleks otsene mõju ja pikaajaline majanduslik kasu.

Praeguses keerulises majanduslikus olukorras, kus riigieelarvetes on kulutuste suurendamiseks vähe vahendeid, on selline ajutine ühisfinantseerimise määr suurendamine hea ja tere- tulnud viis kasvu kiirendavate investeringute edendamiseks.

Tegevus 2009. aastast alates

2009. aasta aprillis jõustus mitu olulist meetet EL-i siduspoliitika mõju ja paindlikkuse suurendamiseks. Seadusandlikud muudatused ja muud soovitusel rahastamise kiirendamiseks on keskendatud halduse lihtsustamisele, programmijuhtidele suurema paindlikkuse pakkumisele, toimingu etteplaneerimisele, rahapaigutamisele ja suuremale tehnilisele abi kasutamisele.

Sellest lähtuvalt tehti ettepanek 13 meetme kasutuselevõtuks. Näiteks eraldati Euroopa Regionaalarengufondile (ERDF) ja Euroopa Sotsiaalfondile (ESF) täiendav ettemakse 6,25 miljardit eurot, et täiendada riiklike, piirkondlike ja kohalike organisatsioonide rahavoogu. Ettemaksu summa on nüüdseks kokku 11,25 miljardit eurot.

” Need rahalised vahendid aitaksid liikmesriikidel rajada ulatuslikke toetuskavasid just noortele inimestele. ”

Programmi haldamine on nüüdsest paindlikum, sest toiminguid on lubatud majanduskriisi ületamiseks ja suurema kasvupotentsiaaliga valdkondades kulutamise kiirendamiseks ümber kavandada.

Näiteks Itaalias on käigus tegevuskava lõunapiirkonna ehk Mezzogiorno piirkonna jaoks, mis keskendub investeringutele haridusse, tööhõivesse ja lairibainterneti ning raudteetaristusse. Seda 3,1 miljardi eurost toetust saab tegevuskava muutmise tõttu kiiremini investeerida. Euroopa Komisjon aitab jätkuvalt liikmesriike, kes soovivad suunata raha olulistesse, suurima võimaliku kasvupotentsiaaliga majandussektoritesse.

Kasutusele on võetud ka mitmeid regulatiivseid muudatusi, et toiminguid lihtsustada ja paindlikumaks muuta. Need keskenduvad näiteks riigitoetustele, olulistele investeerimisprojektidele ning energiasäästlikkusele ja energiasäästuprogrammidele elamusektoris.

EL-i investeringute maksimaalsele tõhusa kasutamise tagamiseks on täiustatud ka tehnilist tuge suurte projektide ettevalmistamisel. Koostöös Euroopa Investeerimispangaga (EIB) on lihtsustatud finantsinstrumentide (näiteks garantiiskeemide) kasutamist, eriti uute keskmise suurusega ja väikeettevõtete rajamiseks.

Noorte töötute ja ebasoodsas olukorras olevate inimeste toetamine

Oluline mure on töötuse tase Euroopa noorte hulgas. Euroopa Komisjon kutsus liikmesriike üles kasutama saadaolevaid EL-i rahalisi vahendeid ja riiklikku ühisfinantseerimisega pakutavat 22 miljardit eurot Euroopa Sotsiaalfondi raha, mida pole seni projektidele eraldatud.

Need rahalised vahendid aitaksid liikmesriikidel rajada ulatuslikke toetuskavasid just noortele inimestele. Liikmesriikidele antakse ka lisatuge – 4,3 miljoni euro väärtuses tehniilist abi ESF-i kaudu, et aidata liikmesriikidel arendada või laiendada õppeplaane ja – programme, mis toetavad noori ettevõtjaid ja sotsiaalettevõtjaid.

Üldiselt saavad liikmesriigid nüüd suunata ressursse erinevate instrumentide vahel või võtta kasutusele uusi instrumente oma tööturu tingimustele vastavalt. Kasutusele on võetud uued meetmed või pandud rohkem rõhku olemasolevatele ESF-i toetatud meetmetele Belgias, Tšehhi Vabariigis, Prantsusmaal, Iirimaa, Itaalias, Leedus, Lätis, Luksemburgis, Hollandis, Portugalis, Sloveenias, Kreekas ja Suurbritannias.

Need meetmed on seni olnud suunatud kriisist enim mõjutatud rühmadele, rakendades töökohtade säilitamiseks või (taas-)integreerimiseks loodud programme ja mõned toimingutest keskenduvad täpsemalt majanduskriisis oluliselt kannatanud sektoritele (nt tootmine, ehitus ja tekstiilitööstus).

Toetus Portugalis

Projekt „Urbanização de Vila D’Este ehitiste taastamine – Vilar de Andorinho – 1. faas – Vila Nova de Gaia” on seotud linnakeskkonna taastamisega ja selle eesmärk on muuta elumajad energiasäästlikumaks. Investeeringud on olnud suunatud soojustamisele, sissepääsude ja trepikodade taastamisele, aknaraamide paigaldamisele ja/või vahetamisele ning ventilatsiooni- ja valgustussüsteemide paigaldamisele. Investeeringute kogumaht on 5,2 miljonit eurot, EL-i panus on 4,2 miljonit eurot.

Biotehnoloogiline arendus: Projekt „Biocant II” Aveiros on Cantanhede tehnikapargi laiendus ja koosneb biotehnoloogiaettevõtetele rajatise ehitamisest ning nende tegevusele tugitaristu (peamiselt laboriteenustega seoses) loomisest. Investeeringute kogumaht on 3,89 miljonit eurot, millest EL-i panus on 50%.

Toetus Irimaal

CASALA: Centre for Affective Solutions for Ambient Living Awareness (CASALA) on üks kahest Dundalki Tehnoloogiainstituudi rakenduslike uuringute keskusest. Selle peamine funktsioon on koostöö liri tööstusega, et tooteid uuendada, suurendada konkurentsivõimet ja olla turul juhtiv osaleja arenevas eluabivahendite sektoris. 1,41 miljoni eurose EL-i rahastamisega (mis on osa 1,82 eurosest koguinvesteeringust) keskus aitab suurendada Dundalki instituudi konkurentsivõimet riiklikes ja rahvusvahelistes rahastamisalgatustes, eriti seoses EL-i tegevuskavaga „Vääriskas vananemine infoühiskonnas” (Ageing Well in the Information Society).

Toetus Kreekas

Atika ja Lääne-Kreeka piirkonnas loodud **Corallia Clusters Initiative** (u 37 miljonit eurot 2007-2013) on avalik- ja eraõiguslik partnerlus, mille eesmärk on tugevdada uuenduskogumite rajamisega konkurentsivõimet, ettevõtlust ja uuenduslikkust teadmistepõhistes, ekspordile orienteeritud tehnoloogiasektorites. Corallia tegevusega mikroelektronika ja manussüsteemide alal on saavutatud märgatavaid tulemusi, sealhulgas märkimisväärselt suurem aastakäive, eksport, patentide taotlemine ja töökohtade loomine. Projektis kasutatud uudse „alt-üles” lähenemise abil on tekkinud mitmeid edulugusid.

E-retsept: see algas pilootprojektina, et vähendada tarbetut kulutamist Kreeka tervishoiusektoris ja säästa 1 miljon eurot aastas. See on võrdlemisi väikese eelarvega (25 miljonit eurot) e-tervishoiu projekt, mille eeldatav otsene kasu Kreeka eelarvele on 200 miljonit eurot esimesel kasutusaastral ja veel 500 miljonit eurot kaudse kasuna ravimiretseptide liigse väljastamise ja tarbetute ravimite vähendamise tõttu.

Näiteks Lätis eraldati 135 miljoni eurose rahaeralduse raames lisaraha tööhõive suurendamiseks (kokku 63,5 miljonit eurot), et pakkuda erakorralise tööpakkumisprogrammi kaudu tööd kõige ohustatumatele inimestele, toetada töötajate täiendõpet, pakkuda õppevõimalusi raskustes olevates ettevõtetes osalise ajaga töötavatele inimestele ja suurendada sotsiaalset kaasatust.

Detsentraliseeritud otsustusprotsess väiksemates projektides

2010. aasta juunist alates on Euroopa Komisjoni nõusolek vajalik vaid projektidele, mis on suuremad kui 50 miljonit eurot (EL-i ja riigi raha kokku). Suurendades seda läve varasemalt 25 miljonilt euolt saab alustada rohkem projekte EL-i raha kasutamise üldisi kontrollimehhanisme mõjutamata.

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laenutugi

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on Euroopas suurimad töökohtade pakkujad, pakkudes keskmiselt 80% kõigist uutest töökohtadest. Nüüd saab kasutada struktuurifonde garantiina väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laenuks. See kehtib nüüd ka ettevõtte laienemise, mitte ainult alustamise rahastamisele. Tagatisskeemis kasutamiseks on ümber kujundatud ligikaudu 500 miljoni euro väärtuses EL-i rahalisi vahendeid.

Prioriteetprojektid Kreekas

Euroopa Komisjon ja Kreeka võimud on koostanud nimekirja rohkem kui 180 strateegilist kasvu suurendavast projektist. Määratud on tähtajad, et tagada sobilike projektide (kokku 11,5 miljardi euro väärtuses EL-i ja riiklikest rahalistest vahenditest) rakendamine 2013. aasta lõpuks, mille käigus luuakse 90 000 kuni 108 000 uut töökohta.

2011. aasta keskel moodustatud Kreeka tööriühm aitab tugevdada Kreeka ametivõime, et kiirendada struktuurifondide investeringute kasutamist riigis.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.cfm

DR. WALTER DEFFAA
Regionaalpoliitika
peadirektoraadi uus
peadirektor

▶ UUE PEADIREKTORI TUTVUSTUS

Regionaalpoliitika peadirektoraadi uus peadirektor dr Walter Deffaa on teinud muljetavaldavat karjääri finants- ja majandusvaldkonnas. Ta õppis majandust Tübingeni Ülikoolis ja Berliini Tehnikaülikoolis, omandas majandusdoktori kraadi Stuttgart-Hohenheimi Ülikoolis ning on volitatud siseaudiitor. Aastatel 1999–2009 oli ta ka lektor Brugge Euroopa kolledžis.

Alates 1983. aastast töötab ta Brüsselis Euroopa Komisjonis ning alates 2012. aasta veebruarist on ta regionaalpoliitika peadirektor. Varem on ta töötanud maksuduse ja tolliliidu peadirektorina (2009–2012), siseauditi talituse peadirektorina (2004–2009), regionaalpoliitika peadirektoraadi finantsdirektorina (2003–2004), peasekretariaadi direktorina (2001–2003), eelarve peadirektoraadi direktorina (1999–2001) ja volinik Wulf-Mathiesi kabineti juhatajana (1997–1999). Ta on mitmete Euroopa riikide rahanduse ja auditi teemaliste publikatsioonide autor.

▶ UUENDUSLIKE PROJEKTIDE ESILETÕSTMINE REGIOSTARS KONKURSIL

RegioStarsi 2012. aasta auhinnatseremoonial, mis toimus 14. juunil Brüsselis, tõusid tähelepanu keskmesse uuenduslikud projektid, kui viiele võitjale andsid ihaldusväärsed auhinnad üle regionaalpoliitika volinik Johannes Hahn ja RegioStarsi žürii president Luc van den Brande. Žürii tõstis viies kategoorias esile kogu ELis kohapeal tehtavat suurepärast ja uuenduslikku tööd. Nii võib kõiki 24 finalistit pidada võitjateks ja innustuseks teistele. RegioStars on iga-aastane üritus, et tunnustada ja auhinnata uuenduslikke projekte, mida on toetatud ELi ühtekuuluvuspoliitikast. Konkursile, mis sai alguse aastal 2008, plaanitakse juba kuandat tseremooniat, mis toimub 2013. aasta veebruaris.

Tseremoonia toimus Hotel Le Plaza 1930ndate aastate teatrisaalis Brüsselis

ARUKAS MAJANDUSKASV

VÕITJA: ECO WORLD STYRIA (Steiermargi ökomaailm)

Auhinna võtsid vastu Gerd Gratzler, Steiermargi valitsuse majanduse ja uuenduse asejuhataja, ja Sabine Seiler, Eco World Styria projektijuht. Projekt püüab suurendada edukate puhast tehnoloogiat kasutavate ettevõtete kontsentratsiooni Steiermargi piirkonnas (Austrias) ja aidata

sel kogukonnal saada maailma juhtivaks puhta tehnoloogia uuendajate piirkonnaks. Projekt püüab suurendada ka piirkonna globaalset konkurentsivõimet läbi uuenduste rohelise tehnoloogia vallas ja aidata saavutada majanduskasvu.

▶ Lisateavet leiate siit: www.eco.at

JÄTKUSUUTLIK MAJANDUSKASV

VÕITJA: GRABS Green and Blue Space Adaptation for Urban Areas and Eco-towns (roheliste ja siniste alade sulandamine linnapiirkondadesse ja ökolinnad)

Kaheksast liikmesriigist (Austria, Holland, Itaalia, Kreeka, Leedu, Rootsi, Slovakkia ja Suurbritannia) pärit 14 GRABSi partneri nimel võtsid auhinna vastu Diane Smith, GRABSi projekti juhtiv partner, ja Christophe di Pompeo, Nord-Pas-de-Calais'

piirkonnanõukogu liige. GRABS pakub vahendeid ja teadmisi, et tagada kõikjal Euroopas linnade arengu piisav kohandatus kliimamuutuste mõjuga. Projekt võimaldab riigiasutustel, linnakujundajatel, arhitektidel ja planeerijatel luua või kujundada ümber avatud ruume ning ehitisi, et tagada nende vastupanuvõime kliimamuutustele ning äärmuslikele ilmastikutingimustele.

▶ Lisateavet leiate siit: <http://www.grabs-eu.org/>

KAASAV MAJANDUSKASV

VÕITJA: O40 – Older people for older people (eakatelt inimestelt eakatele inimestele)

Kate Stephen Šoti Mägismaa ja Saarte Ülikooli (Suurbritannia) maapiirkondade tervishoiu keskusest ja Jim Millard, Šoti valitsuse ELi talituse vanemnõunik, võtsid auhinna vastu O40-projekti eest, mis aitab maakogukondadel pakkuda teenuseid,

Johannes Hahn ja Luc van den Brande
kõigi RegioStarsi võitjategaRegionaalpoliitika
volinik Johannes HahnRegioStarsi žürii president
Luc van den BrandeJohannes Hahn ja Luc van den Brande
RegioStarsi žüriigaPrestiižne
RegioStarsi auhind

mis kaasavad eakaid inimesi teiste eakate abistamisse. Projekti partnerpiirkonnad kõikjal Euroopa põhjapoolsetes äärealades – Soomes, Gröönimaal, Põhja-Iirimaal, Šotimaal ja Rootsis – töötasid kogukondadega, et uurida ja arendada alternatiivseid võimalusi toetuste ja teenuste pakkumiseks oma eakamatele kodanikele. Eelkõige püüti täita lünki teenuste osutamisel, mis võimaldaksid eakatel jääda elama enda kodudesse ja kogukondadesse.

►Lisateavet leiate siit: www.040s.eu

CITYSTAR

VÕITJA: SÖM – South East Malmö (Kagu-Malmö)

Pontus Lindberg (vasakul), Skåne-Blekinge piirkondliku struktuurifondi esimees, ja Anders Nilsson, Fosie linnaosa nõukogu juhataja, võtsid vastu auhinna SÖM-projekti eest, mille eesmärgiks on sotsiaalselt, keskkondlikult ja majanduslikult jätkusuut-

liku keskkonna loomine neljas mahajäänud piirkonnas Malmö kaguosas (Rootsis). SÖM tõi kokku elanikud, erasektori, kinnisvaraomanikud ning kaubandus- ja tööstusmaailma, et

rajada strateegilist partnerlust ning koostada linna edasiseks arenguks taaselustamise tegevuskava.

►Lisateavet leiate siit: www.malmo.se

TEAVITAMINE JA KOMMUNIKATSIOON

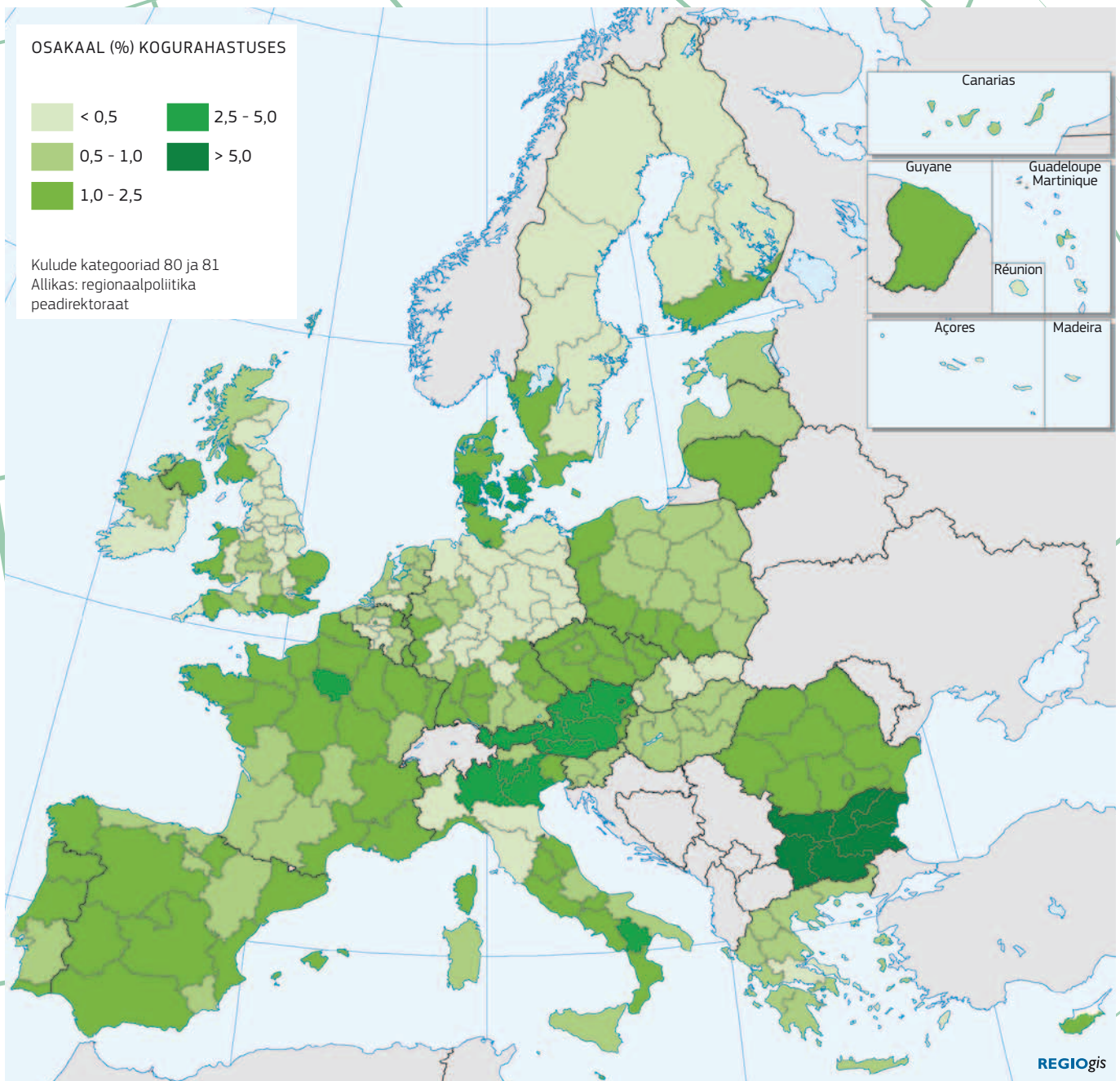
VÕITJA: PODLAASIA VOJEVOODKOND

Jarosław Dworzański (paremal), Podlaasia vojevoodkonna (Poola) juht, ja Zbigniew Nikitorowicz, kabineti juht, võtsid vastu auhinna internetikeskkonna eest, mis teavitab avalikkust projektidest, mida toetab ELi regionaalpoliitika. Võitnud veebilehelt leiab kaasfinantseeritud investeeringutest ja programmide kasusaajatest üksikasjalikku teavet nii poola kui inglise keeles. Kasutajasõbralike vahenditega saab jälgida projektide mõju ja rakendamist. Lisaks toob see näiteid headest tavadest, mis on aidanud oluliselt kaasa maakonna arengule, soodustades ELi programme ja investeeringuid.

►Lisateavet leiate siit: www.podlaskiedotacje.pl

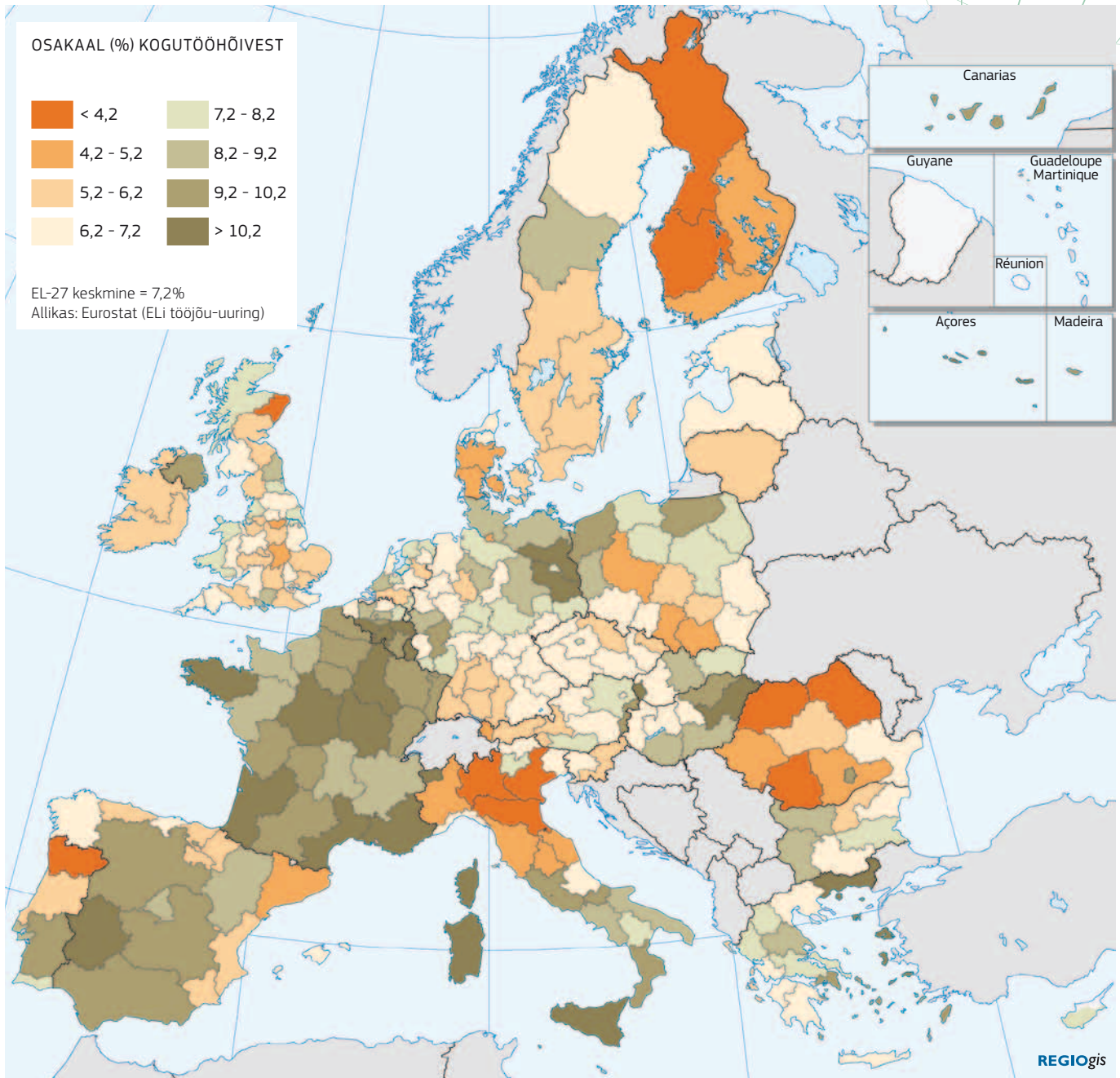
► ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA PLANEERITUD INVESTEERINGUD SUUTLIKKUSE ARENDAMISSE, 2007-2013

See skeem näitab ühtekuuluvuspoliitika planeeritud investeeringuid suutlikkuse arendamiseks programmitöö perioodi 2007-2013 kohta osana kogurahastamisest. See hõlmab tegevusi poliitika ja programmide kavandamise, seire ning hindamise parandamiseks ja ka tegevusi partnerluste, kokkulepete ja algatuste edendamiseks sidusrühmade võrgustike loomise kaudu. Ühtekuuluvuspoliitika on tõusvas joones investeeritud asutustesse, juhtimisse ja suutlikkuse arendamiseks kõigil tasanditel; see on võtmetegur ühtekuuluvuspoliitika sekumise tõhususe suurendamiseks teistesse valdkondadesse, nagu taristu, innovatsioon ja ettevõtlus või haridus.

Skeem näitab, et ühtekuuluvuspoliitika toetab nimetatud tegevusi mitmes erinevas paigas. Kõrgeim osakaal on kõigis Bulgaaria piirkondades, kuid ka enam arenenud piirkondades, nagu näiteks Viinis ja Oberösterreichi liidumaades (Austria) või Syddanmarkis (Taani), kus enamik suutlikkuse arendamise kuludest on suunatud programmide kavandamise ja rakendamise parandamiseks. Sellised investeeringud on vastupidiselt eriti madalad aga mõnes Saksamaa piirkonnas ning ka enamikus Ühendkuningriigi, Rootsi ja Soome piirkondades.

▶ AVALIKU HALDUSE TÖÖHÕIVE*, 2010.-2011. AASTA KESKMINE

See skeem näitab avaliku halduse (sealhulgas riigikaitse ja sotsiaalkindlustus) tööhõive osakaalu protsendina kogutööhõivest. See näitaja peegeldab avaliku sektori olulisust töökohtade tagamisel. Avaliku sektori tööhõive peegeldab suurel määral piirkonna tüüpi, olles asulapiirkondades kõrgem kui maapiirkondades. Osakaal viitab ka majanduse struktuurile. Lühikeses perspektiivis võib avaliku sektori töökohtade loomine hoida ja luua töökohti, kui majanduslik aktiivsus langeb. Pikas perspektiivis võib see siiski peegeldada erasektori võimetust luua töökohti.

ELi piirkondades erineb olukord märgatavalt. Mõnes piirkonnas, nagu näiteks Loode-Šotimaa (Ühendkuningriik), Lombardia (Itaalia) või Nord-Est (Rumeenia), on see eriti madal, moodustades 2011. aastal kogutööhõivest vastavalt 2,8%, 3,2% ja 3,3%. Teistes piirkondades on avalik sektor palju olulisem tööandja – avaliku sektori tööhõive on Ceuta ja Melilla autonoomsetes linnades (Hispaania) peaaegu 30%, Põhja-Egeuse piirkonnas (Kreeka) 20,5% ja Korsikal (Prantsusmaa) 13,1%.

*NACE (Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade klassifikaator), jaotis O = avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus

▶ KUIDAS VALIDA KAASRAHASTAMISEKS KÕIGE PAREMINI PROJEKTE

SOOVITUSED EUROOPA REGIONAALARENGU FONDILE PERIOODIKS 2014-2020

Ühtekuuluvuspoliitika elluviimiseks on äärmiselt oluline valida projektid, mis aitavad kõige paremini kaasa programmi eesmärkidele ja nõuavad minimaalseid haldusressursse ja pingutust. Eelarvekulutuste piiramise aegadel pannakse riiklike investeeringute tulemuslikkusele ja tõhususele veel enam rõhku. Komisjoni poolt 2014.-2020. aasta programmitöö perioodiks välja pakutud uus reguleeriv raamistik paneb samuti suurema rõhu tulemuslikkusele. Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) kaasrahastatavate tegevusvaldkondade ulatus on äärmiselt mitmekesine ja projektide valikul ei ole ühest menetlust. Menetlus peaks alati olema kohandatud tingimustele ja raamistikule asjaomasel liikmesriigis või piirkonnas. Tuginedes hiljutisele uurimusele, mis analüüsis projektide valiku menetlusi kuues liikmesriigis, võib perioodiks 2014-2020 anda mitmeid soovitusi.

Projektitaotluste ettevalmistamine

Võimalikud abisaajad esitavad harilikult korraldusasutustele projektitaotluste süsteemi kaudu avaldusi. Põhiotsused projekti valimise korra osas tehakse juba kavandamisetapis, kui korraldusasutus valib tähtjaliste või alaliste projektitaotluste vahel, otsustab, kas liigendada taotlused ühte või mitmesse etappi, ja määratleb ning võtab koos järelevalvekomiteega vastu projekti valikukriteeriumid, mida taotluse suhtes kohaldatakse. Selles kontekstis on soovitatav, et te:

- kaasate projektitaotluste ettevalmistamisse sidusrühmad, eelkõige sidusrühmad erasektorist ja need, kes piirkonnas olulised on;

- kohandate taotluse sektori tegelikele vajadustele, teavitades taotlejaid ja sidusrühmi selgelt konkreetsetest eesmärkidest, vahendite jaotusest, rahastamistingimustest, valikukriteeriumitest ja -menetlusest;
- eelistate valikumenetluses neid taotlusi, mis aitavad programmi eesmärkidele enim kaasa ja nõuavad kõige vähem vahendeid;
- kehtestate ja rakendate ühiku kululimiidid/võrdlusalused, et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine;
- kehtestate selged, lihtsad ja arusaadavad valikukriteeriumid, mis on arvuliselt piiratud ja võimaldavad eksperthindajatel hinnata projektitaotluse sisu.

Suunised taotlejatele

Korraldusasutuse (või sagedamini vahendusasutuste) suunised taotlejatele on oluline tegur, mis määrab valikumenetluste üldise efektiivsuse. Te peaksite:

- tugevdama suuniste andmist taotlejatele, nõustades neid ja andes kiiret tagasisidet rahalise abi hankimise võimaluste kohta;
- pakkuma taotlejatele veebipõhiseid abivahendeid, nagu näiteks enesehindamisvahendid, jagades selgeid ja täpseid juhiseid ning näitlikustavaid blankette.

Taotluste koostamine ja esitamine

Taotlejad peaksid taotlused koostama vastavalt projekti-taotlustele esitatavatele nõuetele. Nõutud dokumentide arv ja sisu erineb sõltuvalt projekti tüübist, ulatusest ja liikmesriigi/korraldusasutuse eripäradest märgatavalt.

Sõltuvalt kehtestatud menetlustest ja e-valitsusteenuste tasemest liikmesriigis, esitavad taotlejad taotluse posti teel, elektrooniliselt või isiklikult.

Paljud taotlejad kasutavad oma taotluste koostamiseks välist konsultante (mõnes liikmesriigis peaaegu 90% taotlejatest). Kuigi asjatundjate abi kasutamine on õigustatud, kui asutusest pädevust pole vabalt käepärast (nt insenerid tehniliste kavandite koostamiseks), toovad laialt levinud abirahataotluste koostamise allhanked esile vajaduse selgeteks ja täpseteks nõueteks projektitaotlustele ja ka hästi suunatud ning kättesaadavateks suunisteks. Te peaksite:

- nõudma taotlejatelt ainult dokumente, mis on hädavajalikud, et hinnata projektitaotlust abiraha saamise tingimuste ja programmi eesmärkide aspektist;
- piirama väliste konsultantide kaasamist taotleja tasemel, kehtestades selged reeglid ja rahalised piirangud teenuse sisseostuks;
- nõudma taotlejalt sama dokumenti ainult ühe korra⁽¹⁾;
- soodustama e-lahenduste kasutamist suuremal määral, kui seda nõuavad välja pakutud regulatiivsed nõuded e-ühetekevõlvusele, pidades silmas ka taotlejaid. Dokumentide ja andmete elektrooniline esitamine on eriti soovitatav, nagu ka reaalses tagasiside andmine taotlejatele nende taotluse kohta.

(1) Kodeerimis põhimõte „Ainult üks kord”, nagu on viidatud Euroopa väikeettevõtlusalgatuses „Small Business Act”, 25.6.2008, SEK (2008) 2101.

Taotluste hindamine, projekti valimine ja rahastamislepingu sõlmimine

Sõltuvalt sellest, kas projektitaotlused on alalised või tähtajalised, hinnatakse taotlusi pidevalt või pärast taotluste esitamise lõpptähtaaja möödumist. Hindab tavaliselt korraldusasutus/vahendusasutus, keda mõnikord aitab üks või mitu välishindaja(t). Te peaksite:

- vähendada halduskulusid, piirates hindajate arvu minimaalse vajalikuni, ja kehtestama reeglid huvide konflikti vältimiseks välishindajate vahel;
- suurendama läbipaistvust, avalikustades valikuorganite kohustused, hindajate ja valikuorganite liikmete nimed, hindamisaruandeid ja täielikud hindamistingimused, ning teavitades ebaõnnestunud taotlejaid tagasilükkamise põhjustest;
- minimeerima aja projektitaotluse esitamise ja rahastamisotsuse langetamise vahel, kehtestades näiteks siduvad lõpptähtajad;
- kehtestama taotlejate jaoks lihtsa apellatsioonimenetluse.

► LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf

▶MALTA

▶VÄHIRAVI VIIMINE 21. SAJANDISSE

Kogumaksumus:
EUR 48 802 800
ELi panus:
EUR 41 482 300

Kaasaegse vähikeskuse ehitamine Maltal edeneb kindlalt. Uus rajatis, mis on kavas avada 2013. aastal, kolmekordistab praegu kasutada olevate voodikohtade arvu sealsetele vähipatsientidele. See hakkab saare 410 000 kodanikule pakkuma ka haiguse kaasaegset diagnostikat ja ravi.

Uue onkoloogiakeskuse kunstipärane mulje

Mater Dei haigla onkoloogiakeskus saab oma nime uult akuut-ravi keskhaiglalt Msida linnas saare kirderannikul. Keskhaigla laiendusena võtab uus rajatis endale üle kõik onkoloogiaülesanded läheduses asuvalt Sir Paul Boffa haiglalt, mis spetsialiseerub onkoloogiale ja palliatiivsele ravile. See klapi ka Malta riikliku vähiprogrammi (2010-2015) laiemate eesmärkidega, nagu näiteks lühemad ooteajad ja parem ravipraktika.

Onkoloogiakeskus hakkab pakkuma kaasaegseid vähiravi-teenuseid komplekses ravikeskkonnas. See ühendatakse füüsiliselt ja organisatsiooniliselt Mater Dei haiglaga ning selle põrandapindala on 23 000 ruutmeetrit.

Uus hoone, mida kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu EL, mahutab 74 statsionaarsete haigete voodit, 22 voodit päevaholduseks ja 12 onkoloogiaambulantsi ambulatoorsetele haigetele. Statsionaarsete haigete ala on neljast funktsionaalpinnast suurim, pakkudes vähiravi täiskasvanutele (kokku 32 voodit, viis lisatud projektiga), palliatiivset ravi (lisaks 16 voodit), vähiravi lastele ning noorukitele (kasv kuuelt voodilt kümnele), hematoloogiapalateid (16 voodit, mis teisaldakse Mater Dei haiglast) ja kiiritusseadet.

▶LISATEAVET LEIATE SIIT

https://ehealth.gov.mt/healthportal/health_institutions/hospital_services/mater_dei_hospital/mater_dei.aspx

Ulatuslikud moodsad rajatised

Ambulatoorsete haigete alale lisab projekt kaheksa ambulatoorsete haigete onkoloogiaambulantsi, viies koguarvu kaheteistkümneni. Diagnostika- ja ravipindadel on kiiritusravi osakond, päevaholdus ja ruumid üldtuimastuse protseduurideks. Eelnevale lisaks hakkab rajatise ja haigla tugiteenuste ala pakkuma kõike füsioteraapiast hoolekande ja psühholoogia-alaseni.

Pärast esimese etapi mullatöid ehitati teises etapis kolm varjendrajatist, mis mahutaksid peamist kiiritusraviaparatuuri joonkiirendite kujul. Siia lisandub neljas varjendrajatis. Need tagavad Malta vähipatsientidele 21. sajandi kiiritusravi. Kolmandas etapis ehitatakse välja keskuse ülejäänud osa.

„Meie uus tervishoiuvara pühendub vähiravi parandamisele, haridusele ja teadustegevusele,“ ütleb Brian St John, Meditsiiniteenuste Fondi tegevdirektor ja onkoloogiakeskuse projektijuht. Ta usub samuti, et rajatis parandab ja täiustab Malta vähiravispetsialistide tööpraktikat.

Aastas haigestub vähki umbes 1 400 Malta elanikku ning vähist tingitud surmade arv on ligikaudu 700. Uue keskuse sihiks on ravida 60% kõigist Malta vähipatsientidest. Keskus varustatakse ka keskkonnasõbraliku taristuga, muu hulgas päikesepaneelidega katusel ja energiasäästusüsteemidega.

▶OLOMOUCKÝ KRAJ, TŠEHHI VABARIIK

▶RATASTOOLI KASUTAVATE INIMESTE MOBIILSUSE PARANDAMINE

Novaatorlik uus sõiduk, mis on konstrueeritud ratastooli kasutavate inimeste turvaliseks ja kiireks vedamiseks avalikel teedel, läheb peagi seeriatootmisse. Loštice linnas Olomouci piirkonnas asuva Tšehhi masinaehitusettevõtte ZKLi konstrueeritud sõiduk Elbee on saanud toetust ka ELi fondidelt väljavahetega viia prototüüp tootmisse.

Ratastooli kasutavad inimesed on standardset autot kasutades silmitsi mitmete raskustega, nagu näiteks vajadus istmed vahetada, kui sõidukisse sisenetakse või sealt väljutakse. Ratastooli autosse laadimine võib samuti keeruline olla.

Elbee on elegantne lahendus nende raskuste ületamiseks. See on varustatud unikaalsete kaugjuhitavate liigendustega. Alumine uks muutub kaldpinnaks, mis võimaldab ratastooli kasutaval inimesel ratastooli ladusalt sõidukisse ja sealt välja veeretada. Kui ukseid sulguvad, saab kasutaja sõidukit juhtida, istudes ratastoolis.

Sõiduki ametlik klassifikatsioon on raske maastikusõiduk ja selle maksimumkiirus on 80 km/h. Kompaktsed mõõtmed võimaldavad parkimist paralleelselt kõnniteega, nii et ratastooli kasutav inimene saab teele väljumise asemel sõidukist mugavalt kõnniteele väljuda. Sõiduk saab tagaossa mahutada ühe kaasreisija. Roolidetaile ja kujunduselemente on võimalik vastavalt juhi vajadustele ja soovidele eraldi kohandada.

Elbee sõiduki idee sündis 2003. aastal. 2004. aastal hakkas ZKL seda välja arendama ning muutis Elbee neli aastal hiljem funktsionaalseks prototüübiks. Sõiduk paistab välja oma unikaalse konstruktsiooni ja mitme uuendusliku tehnilise detailiga ning sai 2007. aastal Euroopa Regionaalarengu Fondist täiendavaid vahendeid.

Liikumine kaubandusliku müükipaiskamise suunas

ELi vahendid viivad sõidukit tootmise suunas, sealhulgas tehnoloogiate ost ja sertifitseerimismenetlus. ZKLi edasise

Kogumaksumus:

EUR 1 448 800

ELi panus:

EUR 614 100

töö eesmärk on tõsta oluliselt sõiduki kasutatavusomadusi ja töökindlust.

ZKLi uurimistöö tõstis esile sõltumatu abita liikumise olulisuse ratastooli kasutavate inimeste jaoks. "Meie püüdluste eesmärgiks on anda liikumispuudega inimestele sõltumatus ja liikumisvabadus, et tõsta veelgi nende elustandardit," ütleb projektijuht Ladislav Brázdil, Jr.

Ettevõtte usub, et see rahvastikurühm võtab Elbee soojalt vastu ja Elbee vastu on huvi Tšehhi Vabariigist ja terves Euroopas. Ettevõtte näeb sõidukis väga praktilist lahendust igapäevaseks liikumiseks linnades ja nendest väljas, tõstes esile selle kaunist disaini.

Elbee läheb seeriatootmisse 2013. aasta alguses. See on esialgu ainult Tšehhi turu jaoks, rahvusvaheline turustamine tuleb hiljem.

▶LISATEAVET LEIATE SIIT

www.elbee.cz

▶ POHJOIS-KARJALA, SOOME

▶ TUGEVUS ÜHTSUSE KAUDU

Esmaklassilise kompetentsusega teadus- ja tehnikakeskuste klaster on esile tõstmas Põhja-Karjala piirkonda Ida-Soomes. Koosnedes neljast erinevast keskusest, mis tegelevad materjalide, täppistehnika ja lainete murdumise nähtusega optikas, laiendab klaster uurimis- ja arendustegevuse piire kõigis kolmes valdkonnas, aidates kaasa uute ettevõtete tekkele kogu piirkonnas.

Suurem osa klastrist asub Joensuu, piirkonna peamises linnalises keskuses. Neljas kese asub Kuopios, 130 km lääne suunas.

Varem eraldi asunud keskused teevad täna tihedat koostööd, saades abi Ida-Soomes Ülikoolilt ja töötades klastrist pungunud katusettevõtte SIB-labs juhtimise all. „Koostöövormi tugevdamine toetab piirkondlikku konkurentsivõimet. See on suurepärane näide koondunud meeskonnatööst ja riiklike ning kohalike ELi rahastamisorganite, uurimisinstiitute ja tööstuspartnerite koostööst,” ütleb professor Mika Suvanto, SIB-labsi juhataja.

Ülikooli juhitud platvorm

Laiapõhjaline klaster lõikab kasu kahe ülikooli tugevast haridusbaasist. See hõlmab reaalteadusi (keemia, füüsika, infotehnoloogia) Ida-Soomes Ülikoolis ning tehnikat Põhja-Karjala Ametikõrgkoolis.

Neli kõrgtehnoloogilise uurimis-, arendus- ja innovatsioonitegevuse keskust on Põhja-Karjalas tekkinud tänu ELi vahenditele alates 2000. aastast. Nüüd moodustavad nad ELi „Materjalide, täppistehnika ja diafraktsioonoptika projektiklastri”.

Ülitäppistehnika üksus spetsialiseerub täppistöölusele ja teeb koostööd peamiselt ettevõtetega plastmassitööstuses ja metallisektoris, et arendada uusi tooteid. Diafraktsioonoptika ja fotoonika uurimislaboril on unikaalne teadustaristu

koos laboriga, mis pöördub teaduslikuks uurimistöökä ülikooli poole. Üksus aitab ettevõtteid toodete arendamisel ja katsetab uudseid ideid.

SMARC Innovations (SMARCI) on Ida-Soomes Ülikooli keemia-teaduskonna uuringu- ja arendusüksus. Üksus keskendub kõrgetasemeliste materjalide uurimisele ja tehnoloogiasaavutuste levitamisele, edendades samal ajal piirkonna konkurentsivõimet, pakkudes teadusliku tegevuse ja tööstuse vahetalitust. Lõpuks ühendab keskus InFotonics Joensuu pädevuse fotoonikas ja infotehnoloogias. Olles globaalseks liidriks laineoptika rakenduste ja spektrivärvide uurimise alal, on keskus loonud koostöövõrgu parimate laborite ja instituutidega oma valdkonnas.

Kui projekt lõpule viiakse, jätkub SMARCI ja keskuse InFotonics Joensuu tegevus SIB-labsi tegevuse osana. See uurimiskeskond ühendab Ida-Soomes Ülikooli pädevuse biomaterjalide, materjalide, fotoonika ja spektrivärvide uurimise alal.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

<http://www.uef.fi/siblabs/>
<http://wartsila.pkamk.fi/upu/>
www.ifc.joensuu.fi

▶BRATISLAVSKÝ KRAJ, SLOVAKKIA

▶LATENTSETE NAKKAVATE HAIGUSETEKITAJATE PAREM AVASTAMINE

Terved inimesed võivad viirusnakkusi aastaid kanda, ilma et need avastataks. Kuid inimeste immuunsüsteemi nõrgenedes võivad need latentsed nakkused muutuda suureks ohuks tervisele. Üks lahendusi on nakkuslike haigusetekiitajate parem diagnostika, mis on praegu Slovakkias läbi viidava ELi teadusprojekti eesmärgiks.

Teadlased töid hiljuti esile, kuidas mitmed erinevad viirusnakkused võivad inimestes märkamatuks jääda, põhjustamata siiski suuremaid probleeme. Siiski võib nende immuunsüsteemi mis tahes nõrgenemise – näiteks haiguse, organi siirdamise või ravi kõrvalnähtude tõttu – tagajärjeks olla nakkuste muutumine virulentsemaks. See võib nakatunud inimesele põhjustada tõsiseid meditsiinilisi komplikatsioone või ta isegi tappa.

2010. aasta juunis lõi Bratislavas paiknev ettevõtte BioScience Slovakia käed Slovakkia Teaduste Akadeemia Viroloogiainsituudiga projektiks „Nakkuslike haigusetekiitajate kliinilise diagnoosimise rakendusuuringud”, mida kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond. Nad töötavad koos, et parandada märkimisväärselt nakkuslike haigusetekiitajate diagnostikat, milles esineb praegu vajakajäämisi, lähenedes igale haigusetekiitajale eri meetoditega ja vormides.

Kompleksne diagnostika

„Diagnostika lihtsustamiseks, kiirendamiseks ja selle tundlikkusastme tõstmiseks peavad teadlased võtma omaks kompleksse lähenemisviisi”, ütleb dr Peter Kilián, BioScience Slovakia’ tegevdirektor ja laboriülem. „See võib hõlmata rutiinseks diagnostikaks sobivat ühtset vormi, kasutades värskeimaid teadmisi molekulaarbioloogias.” Eesmärk on viia see uus analüüside vorm rutiinseesse kliinilisse kasutusse, luues samal ajal akadeemia ja eraettevõtete vahele ühise aluse teadusuuringuteks.

Partnerid on juba lõpetanud bioinformaatika analüüsimise-tapi. Uurimistöö liigub edasi negatiivse ja positiivse kontrolli ettevalmistamise etappi, mille eesmärgiks on optimeerida ja viimistleda haigusetekiitajate avastamise tingimusi.

2012. aasta jaanuaris esitasid partnerid Ameerika Ühendriikide ja rahvusvahelise patenditaotluse, mis põhines otseselt selle hetke tulemustel. Patent kirjeldab inimeste lümfotsütaarse koriomeningiidi viiruse (LCMV) avastamise segusid ja meetodeid ja/või seda, kuidas eristada akuutseid ja kroonilisi LCMVi nakkusi. „See viirus on näide tähelepanuta jäetud haigusetekiitajatest, ja võib avaldada nõrgenenud immuunsusega inimeste tervisele laastavat mõju,” lisab dr Kilián.

Projekt plaanitakse lõpetada 2013. aasta mais, kuid dr Kiliáni sõnul on endiselt palju tööd ees: „Kuna puuduvad usaldusväärsed andmed LCMVi leviku kohta rahvastikus, sooviksime koguda sellekohaseid uusi andmeid, kasutades meie projektis välja töötatud avastamismetoodikat.”

Kogumaksumus:

EUR 1 641 900

ELi panus:

EUR 1 240 400

Rakukultuuridega töötamine II kategooria bioloogilistes turvaruumides

▶LISATEAVET LEIATE SIIT

www.bioscience.sk/projects.html

▶ EUROOPA PÄEVA TÄHISTAMINE KÕIKJAL ELIS

9. mai on Euroopa päev – eriline päev kõigi Euroopa kodanike jaoks, kuna see tähistab kuulsat Schumani deklaratsiooni. 9. mail 1950. aastal, viis aastat pärast Teise maailmasõja lõppu, tuli Prantsusmaa välisminister Robert Schuman esimesena välja Euroopa Liidu ideega, tehes ettepaneku Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse moodustamiseks.

29. juunil 1985. aastal leppisid riikide ja valitsuste juhid Euroopa Ülemkogus Milanos kokku, et 9. mail tähistatakse Euroopa päevana. Euroopa päev, mida on tähistatud igal aastal alates 1986. aastast, pakub võimalust üritusteks ja pidustusteks, mis lähendavad Euroopat tema kodanikele. Mõned siin kajastatud üritustest toovad esile tulu, mis tõuseb Euroopa Regioonalaarengu Fondist (ERF) piirkondadele kõikjal ELis.

BELGIA

Ida-Flandria

Igal aastal tähistatakse Euroopa päeva Ida-Flandria provintsi erinevas osas. Selle aasta 6. mail tähistati päeva neljandat korda ning seekord Waaslandis, provintsi idaosas. Sellel oli kaks eesmärki: näidata, mida on tänu ELi rahastamisele võimalik saavutada, tuues esile konkreetseid projekte, ja pakkuda teavet ELi mõju kohta kodanike igapäevaelule. Põhiürituste hulka kuulusid tänavanäitus valitud projektidest Sint-Gillis-Waasis, seitse „avatud uste” projekti ja piiriülene velotuur.

▶ Lisateavet leiate siit: www.europadag.be

TŠEHHI

Praha

9. mail avati pressikonverentsil Prahas ametlikult ELi rahastatud projektide veebipõhine kaart. See kaart on valminud Euroopa Komisjoni Tšehhi esinduse ja regionaalarengu ministeeriumi koostöös. Kaardiga saab tutvuda veebis aadressil www.mapaprojektu.cz

LÄTI

Riia

Esimest korda tähistati Euroopa päeva Lätis 2009. aastal. 2012. aasta ELi vabaõhufestival tähistas viie aasta möödumist Läti Euroopa Liitu vastuvõtmisest. Tänavused üritused koondusid ümber 10 temaatilise telgi, mis esindasid erinevaid institutsioone, nagu saatkonnad ja valitsusasutused. Üritusel osales 400 esindajat 70 organisatsioonist ja tuhandeid külastajaid. Rahandusministeerium levitas „jõuka Euroopa” telgis teavet eurost ja ELi fondidest. Esindatud olid ka Läti-Leedu piiriülese koostöö programm ja üks Läti viiest piirkondlikust struktuurifondist (Riia).

►Lisateavet leiate siit: <http://www.latlit.eu/>

BULGAARIA-RUMEENIA

Silistra ja Călărași

9. mail võõrustas Rumeenia-Bulgaaria piiriülese koostöö programm õpilasi Mihai Eminescu Teoreetilisest Kolledžist Călărașis Rumeenias ja Nikola Vaptsarovi Kolledžist Silistras Bulgaarias. Üritus keskendus teadlikkuse tõstmisele programmist ja noorte inimeste harimisele Euroopa kodakondsuse aktiivse kasutamise olulisuse teemal. Õpilaste huvi ja mitmekesised küsimused andsid tunnistust ürituse edukusest. Osaleja Georgiana Rumeeniast kinnitas: „Ma avastasin, et Euroopa Liit seisab meie kõrval, nii sõna-sõnalt kui piltlikult, ja mitte ainult lipuna. Et see seisab koostöö, sallivuse ja suhtluse eest – ühinenud mitmekesisuses”. Mõistsin, et sidemed meie ja Bulgaaria vahel on tugevamad, kui ma arvasin.” ►Lisateavet leiate siit: <http://www.cbromanibulgaria.eu/index.php>

HOLLAND Dordrecht

Umbes 150 ELi kaasrahastatavat projekti avasid 11. ja 12. mail avalikkusele oma ukse, et tähistada „Europa Kijkdageni” ehk Euroopa päeva. Üks neist oli „Duurzaamheidfabriek” ehk „jätkusuutlikkuse tehas”. See uhiuus ehitus seisab kõige eest, mis on uuenduslik ja jätkusuutlik, kutsub kokku uusi ettevõtteid, „rohelisi” investoreid ja noori tehnikatalente, et katsetada ja arendada koos loomungulisi ja toimivaid jätkusuutlikke meetodeid ja tooteid. ▶Lisateavet leiate siit: <http://www.europaomdehoek.nl/kijkdagen>

PORTUGAL Madeira

9. mail korraldas regionaalarengu instituut Funchali linnas (Travessa do Cabido, no 16) tänavanäituse. Ürituse eesmärgiks oli avalikkuse teavitamine erinevatest Euroopa Liidu kaasrahastatavatest programmidest. Päeva jooksul oli külastajatel võimalik esitada küsimusi ja osaleda projekte käsitlevates aruteludes, aga saada ka asjakohaseid ja meeldejäävaid „mee-neid”. ▶Lisateavet leiate siit: <http://www.idr.gov-madeira.pt/>

SLOVEENIA Maribor

ELi fondide korraldusasutusena osales Sloveenia majandusliku arengu ja tehnoloogia ministeerium Euroopa noorte nädalal (7.–10. mail) Euroopa Komisjoni esinduse kõrval. Euroopa küla projekti raames pakkus üritus võimalust esitada näiteid erinevatest eluvaldkondadest erinevates ELi liikmesriikides. Euroopa kultuurilist mitmekesisust iseloomustasid arvukad värvikad müügikioskid turul ja kaasahaarav meelelahutusprogramm, pakudes muusikat, tantsu, laulu, toitu ja muud riikidele eripärast.

▶Lisateavet leiate siit: <http://www.maribor2012.eu/en/nc/project/prikaz/114505/>

KREEKA

Kreeta

Kreeta tähistas Euroopa päeva rea erinevas vanuses ja eri huvidega külastajatele mõeldud üritustega. Üritused toimusid ühes saare tuntud ja hästi ligipääsetavas keskses, kus sihtrühmad võisid osaleda seminaridel, avalikkusele aga pakuti valikut interaktiivseid teabe- ja meelelahutusüritusi, sh elava muusikaga vabaõhukontsert.

▶ Lisateavet leiate siit:

<http://www.espa.gr/en/Pages/NewsFS.aspx?item=361>

PRANTSUSMAA

Midi-Pyrénées

12. mail oli külalistel võimalus taasavastada Euroopa päeva egiidi all Toulouse'i, siirdudes ulatuslikule rattaretkele, mis startis linna Place du Capitole'ilt. Kõigile jõukohane rattaretk kulges linnas, kanali ja jõe ääres, põldude ja roheluse vahel ning haljasaladel, peatudes teel kümne erineva ELi kaasrahastatud projekti juures. Osalejad võisid tulla oma ratastega või laenutada ratta lähtepunkti naabruses asuvast rattajaamast.

▶ Lisateavet leiate siit: <http://www.europe-en-midipyrenees.eu/le-joli-mois/#event32468>

▶ REGIONAALPOLIITIKA SELGITAMINE

Teavitamis- ja kommunikatsioonitegevus on programmide juhtimise lahutamatu osa: avalikkuse teavitamine regionaalpoliitika saavutustest ja rahastamisvõimalustest on programmi rakendamise oluline prioriteet. Eelmisel aastal läbi viidud teavitamis- ja kommunikatsioonitegevuste vahehindamine oli kasulikuks punktiks seni saavutatust kokkuvõtte tegemiseks ja ees ootavate ülesannete analüüsimiseks. Panorama arutab teemat esindajatega Ungarist, Poolast ja Portugalist.

▶ Kuidas teie oma programmi(de)s teavitamis- ja kommunikatsioonitegevuse vahehindamisele lähenesite?

Poolas tugines hindamine andmetele, mida seireks regulaarselt kogutakse, ja kommunikatsioonitegevuse kestvale hindamisele iga-aastaste uuringute vormis. Neid on läbi viidud rahvastiku representatiivse väljavõtukogumi põhjal alates 2006. aastast, kasutades sama raamistikku ja meetodikat, et saada võrreldavaid tulemusi.

Paulina Piotrowska Poola regionaalarengu ministeeriumist selgitab: „Kasutasime ka teiste elanike ja rakenduskavade konkreetsete sihtrühmade hulgas läbi viidud arvamusküsitluste tulemusi, mis puudutasid teadlikkust ELi fondidest ja rakenduskavadest ning nende mainet, aga ka 2010. aasta Eurobaromeetri kiiruuringu tulemusi. Selline allikarohkus on võimaldanud meil arendada sisehindamist.”

Ka Portugalis viidi veebisaitide, infolehtede, seminaride ja sündmuste ning abisaajate ja rahvastiku küsitlemise kaudu peamiselt läbi sisehindamine. „Kümnest rakenduskavast ainult kaht hinnati väliselt, et saada rohkem kvalitatiivset teavet selliste üksikasjade kohta, nagu näiteks tootemargi tunnus,” märgib Paulo Emerenciano Portugali majandus- ja tööhõiveministeeriumist.

Ungaris valiti teistsugune lähenemine ja rakenduskavade kommunikatsioon toimub tsentraalselt. „Meie viisime hindamise läbi välise turu-uuringute ettevõtte abil,” selgitab Nándor Csepregy Ungari Riiklikust Arenguagentuurist. „Hindamise käigus uuriti, kuidas aitasid ELi rahastatud arenduste ja rakenduskavade elluviimisega seotud kommunikatsioonitegevused aastatel 2007-2010 kaasa, et saavutada kommunikatsiooniplaani eesmärgid – viia ungari rahvas kurssi ELi fondide saavutustega ja ELi üldise rolliga nende arendustes.”

▶ Millised olid hindamise peamised tulemused?

Nendes kolmes riigis näitasid tulemused ühehäälselt, et teadlikkus ELi toetustest ja nende positiivsest mõjust riiklikule ja regionaalsele arengule kasvab.

Eurobaromeetri uuringu tulemustest selgus, et Poolas on teadlikkus ELi toetustest üks suuremaid ELis. Samal ajal on Ungaris tänu kommunikatsioonitegevusele sel perioodil 76%-l rahvastikust, 75%-l võimalikest taotlejatest ja peaaegu 100%-l abisaajatest üldised teadmised ELi rahastatud projektide kohta või teadmine projektidest nende ümbruskonnas.

Vasakult paremale:

▶ **NÁNDOR CSEPREGHY**
Ungari riikliku arenguagentuuri
kommunikatsiooniosakonna juhataja

▶ **PAULINA PIOTROWSKA**
Poola regionaalarengu ministeeriumi
teabe- ja edendustegevuse
peaspetsialist

▶ **PAULO EMERENCIANO**
Portugali majandus- ja
tööhõiveministeeriumi
kommunikatsiooni- ja
dokumentatsioonikeskuse
koordinaator

Portugali tulemused töid esile mõned ühised jooned, seejuures on teabe sisu eriti oluline. „Projekti puudutavate fotode ja videote näitamine inimestele toob esile inimliku külje ning projektide selgitamine on oluline püüdmaks võimalike abisaajate tähelepanu,” ütleb Paulo Emerenciano. „Oluline on nii täpne ja värske teave veebisaitidel kui ka kiire ja mugav ligipääs ametlikule teabele, nagu näiteks eeskirjad ja projektide nimekirjad. Projekte geograafiliselt piiritlev teave muudab nende leidmise lihtsamaks.”

Koordineerimise hõlbustamiseks on olulised kommunikatsioonistrateegia ja –võrgustik. Kommunikatsiooni suunamine konkreetsetele sihtrühmadele võib luua vastastikku kasulikke suhteid ning regulaarne ja pidev kommunikatsioonitegevus tugevdab äratundmist ja teadlikkust. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia on peamine kommunikatsioonivahend ning veebisaitide tuleks kasutada mitte üksnes teabeallikana, vaid ka teenusekanalite või isegi universaalsete keskustena.

„Peamised teabeallikad abisaajatele – veebisaidid, väljaanded ja koolitused – täitsid oma eesmärgi, samuti nagu need, mis olid suunatud avalikkusele – meediakampaaniad ja teised meediaprojektid. Siiski on oluline kohandada põhisõnumid muutuvale tegelikkusele, nt ELi eelarvele ja majanduskriisile,” märgib Paulina Piotrowska.

▶ Mida olete hindamisest õppinud? Kas teie programm(id) on tänu vahehindamisele oma kommunikatsioonistrateegiat muutnud?

Poolas võimaldab hindamine kommunikatsioonistrateegiat täpsemalt läbi vaadata ja uuendada. Kommunikatsiooni sihtrühmi ja seirenäitajaid on kohandatud ning internetivahendeid edasi arendatud.

„Nüüd keskendume oma sõnumite kohandamisele, et käsitleda näiteks kasu, mida ELi toetused avaldavad inimeste elukvaliteedile, ja et tutvustada toetuste rakendamise tegelikku mõju,” ütleb Paulina Piotrowska. „Sooviksime laiendada ettekujutust toetustest kaugemale, kui seda on teadmine nende mõjust tee-ehitusele, tehnilisele taristule või põllumajandusele, ja pöörata tähelepanu valdkondadele, nagu innovatsioon, ning muule kasule, näiteks sotsiaalsele kaasamisele, võimaluste loomisele noorte jaoks ja inimeste jaoks, kes on vanemad kui 50. Soovitame tungivalt kommunikatsiooni tõhusust või selle üksikuid vahendeid regulaarselt hinnata. Hindamine annab väga olulist teavet, võimaldades muuta kommunikatsioonitegevust, et maksimeerida selle tõhusust.”

Suurenenud teadlikkus võib Ungaris viidata taotluste arvu kasvamisele tulevikus. „Plaanitavate projektitaotluste sihtnäitaja on ületatud kõigi kolme sihtrühma puhul – avalikkus, võimalikud taotlejad ja abisaajad,” täheldab Nándor Csepreghy.

Portugalis annavad tulemused märku rakenduskavade tegevusest tulevikus, hoolimata eelarveraskustest. Nagu Paulo Emerenciano kinnitab: „Praegune majanduskontekst toob esile mureküsimumed, nagu näiteks investeerimine ja töökohade loomine. Sellistena on projektid ja eriti edulood peamine eelis kommunikatsioonis, mida kasutada.”

▶ ETTEVÕTLUSE JA UUENDUSTE TUGI

MIDA OLEME ÕPPINUD VASTUVÄITELISTE MEETODITEGA?

Vastuväiteline mõjuanalüüs (nt kontrollrühmade abil) annab Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja uuenduste toetamisele teaduslikku tuge. Nüüd saab täpselt näidata mõju ettevõtte tasandil investeeringutele, uuendustele ja töökohtade loomisele. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamine on osutunud palju tõhusamaks kui suurettevõtete toetamine ning on ka varajasi märke, et finantskorraldus on tõhusam kui otsetoetused.

Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraadil on 2008. aastast alates olnud mõju hindamise programm, milles kasutatakse vastuväitelisi meetodeid (vt lahtrit). Kuigi see meetod on tehniliselt keerukas, muudavad need hinnangud mõjuhinnangud täpsemaks ja põhjendatumaks.

Erinevat tüüpi ettevõtlus- ja uuendustoetuste mõju kohta kujuneb välja järjest selgem pilt. Kuigi see pilt pole veel täiesti selge, mõjutab see juba praegu järgmisi programmiarvandeid.

Suur mõju investeeringutele ja uuendustele, keskmine mõju töökohtade loomisele

Ettevõtluse toetamise tagamõte on sageli töökohtade loomine. Varasemates hinnangutes on märgatud, et enamikes programmides kontrollitakse edukust töökohtade loomise alusel – vaid vähestes soovitakse jälgida investeeringuid, tootlikkust või uuenduslikkust ettevõtte tasandil.

Vastuväitelised mõjuanalüüsid viitavad aga sellele, et muudatused investeeringutes ja tootlikkuses on ettevõtluse ja uuenduste toetamise peamine mõju. Töökohtade loomine on küll tegelik, kuid teisejärguline toime.

Näiteks loendati Ida-Saksamaa ettevõtluse toetamise mõju hinnates 27 000 uut töökohta, mis on küll reaalne ja märkimisväärne saavutus, kuid programmi jälgimisandmeid analüüsid aga saadi märkimisväärselt suurem tulemus – 107 000 uut

töökohta ja lisaks sellele 439 000 säilitatud töökohta. Vastupidiselt aga oli samal programmil märkimisväärne mõju ka investeeringute edendamisele – iga euro toetusraha kohta loodi 1,50 euro väärtuses investeeringuid.

Võib märgata ka selget mõju uuendustele. 2008. aasta finantskriisi järel langes patenditaotluste arv Tšehhi Vabariigis toetatud ettevõtetes vaid 14% võrra, kuid võrdlusgrupis 63% võrra. Saksamaa tootearenduse uuringus leiti selgid mõjusid nii protsesside kui ka toodete uuendamisele. Toetatud ettevõtted lõpetasid uuendusprojektid tõenäolisemalt ja alustasid uusi projekte (vt diagrammi).

VASTUVÄITELINE MÕJU ANALÜÜS – MIS JA MILLEKS?

Üks tegevuste mõju analüüsimisel tekkivatest probleemidest on „puuduv vastuväide” – kuidas saame hinnata, mis oleks võinud toimuda ilma toetusteta? Näiteks oleks ettevõtte võinud teha uurimuse (täielikult või osaliselt) ka ilma toetusrahata.

Vastuväitelistes hinnangutes laenatakse vahend teaduslikust meetodist – kontrollrühm. Toetatud ettevõtteid võrreldakse suure sarnaste ettevõtete rühmaga (sama suurus, tegevuskoht, tegevusala jne). Seetõttu on mõjuhinnangud teaduslikult kaitstavamad, kuid selles on vaja märkimisväärselt palju teadmisi ja oskusi andmete kogumisel ja sobiva võrdlusrühma valimisel. Regionaalpoliitika peadirektoraat on sellel alal kogemusi kogunud 2008. aastast alate. Lisateavet saate Daniel Mouqué 2012. aasta artiklist „What have we learned from counterfactuals?” ajakirjas *Regional Focus* ja regionaalpoliitika peadirektoraadi mõjuhinnangute veebisaidilt:

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Õppetund edasise siduspoliitika jaoks – eelistada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamist

Vastuväitelistes hinnangutes ilmneb korduvalt oluline asjaolu, et väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamine on palju tõhusam suuretegevõtete toetamisest. Näiteks Tšehhi Vabariigis, Ungaris, Poolas ja Slovakkias tehtud uuringus ⁽¹⁾ selgus asjaolu, et mida suurem on ettevõtte, seda väiksem on toetuse mõju töökohtade loomisele.

Huvitav on ka see, et Itaalias tehtud põhjalik analüüs näitas, et erineva suurusega väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (keskmise suurusega, mikro- või väikeettevõtted) antud toetused olid võrdväärselt tõhusad – vaid suuretegevõtete toetamisel oli väike või puuduv mõju.

Lõpuks on märgata ka varajasi märke, et laenud on tõhusamad kui toetused. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamise hinnang Piemontes ⁽²⁾ (Kirde-Itaalias) leiti, et erinevad finantskorralduslikud laenud maksavad ühe töökohta kohta ligikaudu poole vähem kui toetused ja neil on ka suur mõju investeeringutele – 5 eurot, võrreldes toetuste abil tehtud investeeringute 1 euroga.

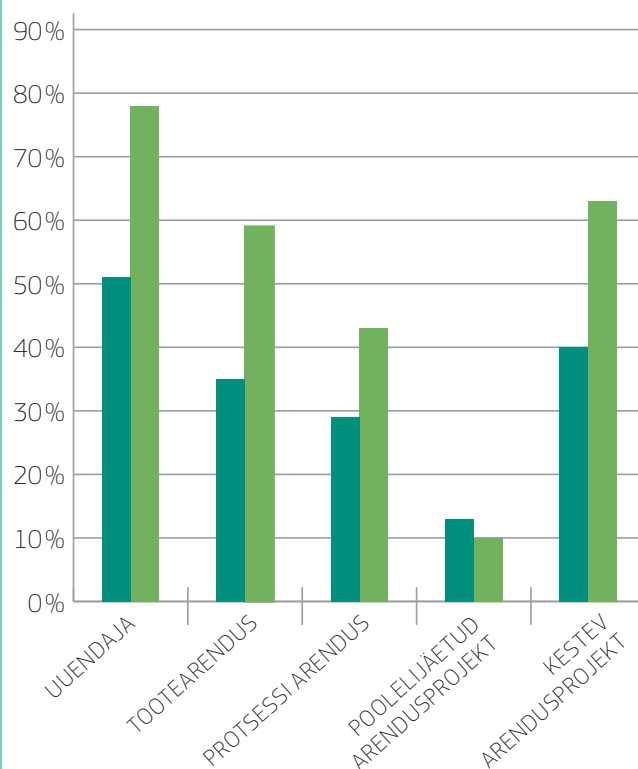
Tulevased tööd selles valdkonnas

Edasised tööd on vajalikud esiteks nende avastuste kinnitamiseks enamate programmide jaoks veelgi enamates riikides ja teiseks muudele küsimustele vastamiseks (nt finantskorralduse, juhendamise ja suhtlemise alal). Regionaalpoliitika peadirektoraat teeb aktiivset koostööd haldusorganisatsioonide ja liikmesriikidega – lisateavet leiate järgmisest kohast.

(1) TARKI (2010) „Impact of Cohesion Policy on employment level and quality in the Visegrád countries“.

(2) ASVAPP, regionaalpoliitika peadirektoraadile (2012) „Counterfactual Impact Evaluation of Cohesion Policy: Impact, cost-effectiveness and additionality of investment subsidies in Italy“.

TOOTEARENDEUSE TUGI SAKSAMAAL MÕJUTAB MÄRKIMISVÄÄRSELT MITMESUGUSEID UUENDUSI

- Toetamata ettevõtted
N = 21 226
- Toetatud ettevõtted
N = 623

N = ettevõtete arv

Allikas: KU Leuven Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraadile (2011), „Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: Examples from Support to Innovation and Research“ (Siduspoliitika vastuväeteline mõjuanalüüs: näited toetuste mõjust uuendustele ja uuringutele). Uuenduste näitajad on saadud Euroopa Ühenduse uuenduste uuringu ettevõtte tasandi andmetest.

▶ TÄIENDAV EUROOPA REGIONAALPOLIITIKA: ŠVEITSI, EMP JA NORRA TOETUSED

ŠVEITSI PANUS LAIENEMISSE

Vaatamata nende kiirele kasvule on heaolu tase kaheistkümnnes riigis, mis on ELiga alates 2004. aastast liitunud, suhteliselt madal ja need maad jäävad endiselt mitmete näitajate osas oma EL-15 võrdlusgrupist maha. 2008. aastast alates on Šveits rahastanud erinevaid projekte, mille eesmärgiks on vähendada neid majanduslikke ja sotsiaalseid lõhesid Euroopa Liidus läbi Šveitsi panuse laienemisse.

Šveits on lubanud 1 miljard Šveitsi franki (umbes 832 miljonit eurot), mis on jaotatud viieaastasele perioodile vahemikus 2007-2012, et aidata 2004. aastal liitunud kümnet uut liikmesriiki. Täna kuni aastani 2017 viiakse ellu 210 valitud projekti. Bulgaaria ja Rumeenia liitumisel 2007. aastal suures osas Šveits seda toetust täiendava 257 miljoni Šveitsi franki (214 miljoni euro) võrra perioodiks 2009-2014. Nende kahe riigi jaoks kestab rakendamisetapp kuni aastani 2019.

Temaatilised prioriteedid

Rahastamine suunatakse kõige vähem arenenud piirkondadesse ja projektidesse neljas temaatilises valdkonnas:

- turvalisus ja stabiilsus, toetus reformideks;
- keskkond ja taristu;
- toetus erasektorile;
- inim- ja sotsiaalareng.

Viies „spetsiaalsete vahendite” prioriteet eraldab vahendeid nn üldtoetusteks. Need on skeemid, mis pakuvad tuge sellistele organisatsioonidele ja institutsioonidele nagu valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikuühendused, võimaldades paljude väikeste projektidega programmide kuluefektiivset haldamist.

PROJEKTIDE VALIK

- Projektiettepanekuid tehakse vastusena avaldatud konkursikutsetele ja vastavalt kahepoolsele raamlepingule, mille Šveits on iga riigiga allkirjastanud.
- Iga riigi riiklikud koostööüksused vastutavad projektiettepanekute läbivaatamise eest kehtestatud valikukriteeriumide alusel.
- Sõltuvalt projekti teemast tegeleb selle rahastamise, koordineerimise ja elluviimise jälgimisega kas Šveitsi Arenguagentuur või Majandusosakonna Riigisekretariaat.
- Bulgaarias ja Rumeenias jääb skeem projektiettepanekutele avatuks kuni 2014. aasta detsembrini, teiste abikõlblike riikide jaoks sulgus see 2012. aasta juunis.
- Toetused on saadavad riigiasutustele, rahvusvahelistele ja valitsusvälistele organisatsioonidele ning riigi mandaadiga ettevõtetele.

Tuge pakutakse ka projektide ettevalmistamiseks (nt teostatavusuuringuteks) ja teatavate halduskulude katmiseks kasusaavates riikides.

Pühendumine ja solidaarsus

Šveitsi pühendumine ELi laienemisele on näide riigi solidaarsusest ELiga ja valmisolekust osaleda halduskoormuse kandmisel, et aidata kaasa Kesk- ja Ida-Euroopa riikide kasvule. Samal ajal rajab Šveits alust tugevatele majanduslikele ja poliitilistele sidemetele uusimate ELi liikmesriikidega. Riigi panus parendab ka Šveitsi ettevõtete ärilisi väljavaateid neil uutel kasvavatel turgudel.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

<http://www.erweiterungsbeitrag.admin.ch/en/Home>

EMP JA NORRA TOETUSED

Kuigi pealkirjadesse jõuavad sageli ELi regionaalfondid, teatakse vähem teisest rahastamisskeemist, mille eesmärgiks on samuti edendada sidusamat Euroopat. EMP ja Norra toetuste kaudu osalevad Island, Liechtenstein ja Norra majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisel Euroopas ja vastastikuste suhete tugevdamisel 15 riigiga Euroopa kesk- ja lõunaosas.

Kuigi nad pole ELi liikmed, kujundab ja ilmestab Euroopa lõimumine igapäeva elu Islandil, Liechtensteinis ja Norras. Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu kaudu osalevad need kolm riiki ELi siseturul ja teevad ELiga tihedat koostööd sellistes valdkondades nagu kaubandus ja äri, keskkonnakaitse, teadus ning haridus, sotsiaalpoliitika, tarbijakaitse ja kultuur.

Ühine vastutus

Euroopas on endiselt riikide vahel ja sees sügavalt juurdunud ebavõrdsust. EMP leping tunnistab vajadust vähendada majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust ning toetuste kaudu osalevad Island, Liechtenstein ja Norra ELi laiemates püüetes ebavõrdsust vähendada. Aastatel 2004–2008 eraldati abisaajatele riikidele 1,3 miljardit eurot⁽¹⁾ ja perioodiks 2009–2014 on kõrvale pandud pea 1,8 miljardit eurot. Heakskiidetud programmide elluviimise lõpetamiseks on aega kuni 2016. aastani. Norra panus rahastamises on 97%. Võtmevaldkondade hulgas on keskkonnakaitse ja kliimamuutus, kodanikuühiskond, teadustegevus, tervishoid ning haridus, sotsiaalne kaasamine, kultuuripärand ja justiits- ning siseküsimused.

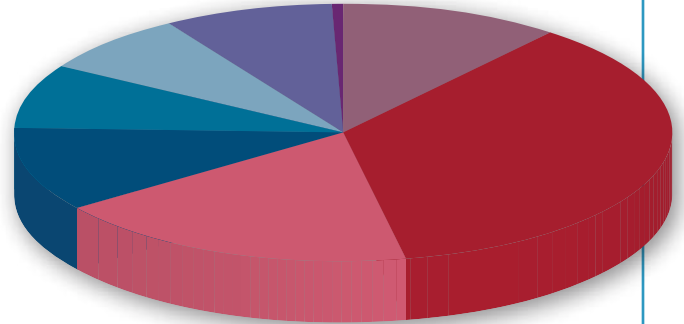
Täiendav rahastamine

Need prioriteedid langevad mitmes aspektis kokku laiemate ELi tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkidega, mis seab tööhõivele, innovatsioonile, haridusele, sotsiaalsele kaasamisele ja kliima-/energeetikaküsimustele ambitsioonikad sihid. Toetused rahastavad koostööd ka valdkondades, kus riigisisene või ELi rahastamine on napp. Näiteks on kodanikuühiskonna arendamiseks eraldatud rohkem kui 140 miljonit eurot. See annab vabaühendustele võimalused tugevdada oma rolli inimõiguste edendamisel ja oluliste teenuste tagamisel, iseäranis kõige haavatavamatele.

(1) 12 uusimat liikmesriiki (Bulgaaria, Küpros, Tšehhi Vabariik, Eesti, Ungari, Läti, Leedu, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia ja Sloveenia) ning ka Kreeka, Portugal ja Hispaania vastavad EMP toetuste saamise tingimustele. Norra toetusi võivad saada ainult 12 uusimat ELi liikmesriiki.

RAHALISTE VAHENDITE JAOTUS
(2009–2014)

Suhete tugevdamine

Vastastikuste sidemete edendamine on skeemide üks peamisi eesmärgi. Enam kui pooled programmidest hõlmavad tihedat koostööd avalik-õiguslike asutuste vahel doonor- ja partnerriikides. Eeldatakse ka sadade projektide elluviimist partnerlussuhete raames. Toetusskeemid kasutavad ka rahvusvaheliste organisatsioonide, nagu näiteks Euroopa Nõukogu, hinnalisi kogemusi. Nõukogu on otseselt kaasatud mitmesse valdkonda – haavatavate rühmade, nagu näiteks romad, vajadustega tegelemisest inimkaubandusega ja soolise vägivalgaga võitlemiseni.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
www.eea-grants.org

KALENDRIKUUPÄEVAD

21. SEPTEMBER 2012

Euroopa koostöö päev
www.ecday.eu

8.-11. OKTOOBER 2012

_Brüssel (Belgia)

AVATUD USTE PÄEVAD,
Euroopa piirkondade
ja linnade nädal

15.-16. NOVEMBER 2012

_Metz (Prantsusmaa)

Konverents „Rurban”

27.-28. NOVEMBER 2012

_Regensburg (Saksamaa)

Esimene ELi Doonau
piirkonna strateegia
aastafoorum

3.-4. DETSEMBER 2012

_Pariis (Prantsusmaa)

Võrgustike INFORM
ja INIO ühiskoosolek

7. VEEBRUAR 2013

_Brüssel (Belgia)

RegioStarsi 2013. aasta
auhinnatseremoonia

Lisateavet ürituste kohta leiate Inforegio
veebisaidi jaotisest „Päevakord”:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_et.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_et.cfm)

Millised on ühtekuuluvuspoliitika
saavutused teie piirkonnas?
Soovime kuulda teie lugusid, mis tooksid
esile tulemusi ja käegakatsutavat tulu kodanikele.

Võite rääkida meile ka oma ettevalmistustest
järgmiseks programmiperioodiks.

Valitud kaastööd leiavad kajastamist
järgmises *Panorama* ajakirjas.
Saatke oma ettepanekud aadressile:

regio-panorama@ec.europa.eu

TEHKE OMA HÄÄL KUULDAVAKS

ISSN 1725-8200

© Euroopa Liit, 2012

Paljudamine on lubatud juhul, kui väljaandja on sellest teadlik.

■ Väljaannete talitus

Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat
teabevahetus, teave, suhted kolmandate riikidega
Raphaël Goulet

Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruxelles

E-post: regio-info@ec.europa.eu

Veebileht: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_et.htm